

ЮНАК

січень ♦ january

1981

ПРИГАДКА ЩОДО ПЕРЕДПЛАТ ПЛАСТОВИХ ЖУРНАЛІВ

ПРИГАДУЄМО УСІМ НАШИМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, що згідно з постановою, прийнятою на VII-их і потвердженою на VIII-их ЗБОРАХ КУПО, поодинокі КПСтаршини відповідають за кожнорічне переслання точних адрес і за збирання передплат за пластові журнали від свого членства.

Усі члени пластових станиць зобов'язані вплатити передплати у своїх станицях до кінця лютого кожного року. Станичні референти пластових журналів пересилають зібрані в плати на початку березня до своєї КПСтаршини, а КПСтаршини до 15 березня зобов'язані вплатити загальну суму, відповідно до числа передплатників, яких вони подали на пересланих списках.

Цю нову систему збирання передплат впроваджено з думкою, щоб КПСтаршини мали евіденцію передплатників зі свого терену, а теж, щоб зменшити адміністративні кошти й виелімінувати хронічних довжників.

ПОДБАЙМО УСІ ПРО СВОЄЧАСНЕ ВИКОНАННЯ ЦІЄЇ ПОСТАНОВИ, БО ДО ЦЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАЛИСЬ У НАШОМУ ІМЕНІ УПОВНОВАЖЕНІ НАМИ ДЕЛЕГАТИ НА ЗБОРАХ КУПО.

Пластуни-самітники повинні пересилати належності за журнали до КПС, а нечлени Пласту вплачують передплати прямо до адміністрації.

Згідно з вищезгаданою постановою адміністрація має доручення **здержати висилку журналів** ТИМ, ЩО В НАЗНАЧЕНОМУ РЕЧЕНЦІ НЕ ВПЛАТЯТЬ ПЕРЕДПЛАТ.

ПРОСИМО УСІХ ДОКЛАСТИ СТАРАНЬ, ЩОБ ТОЧНИМ ВПЛАЧЕННЯМ ПЕРЕДПЛАТ І ДАТКАМИ НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД СКРІПИТИ ФІНАНСОВУ БАЗУ ПЛАСТОВОГО ВИДАВНИЦТВА.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПЛАСТОВОГО ВИДАВНИЦТВА

УВАГА! УВАГА!

Усіх тих, що надсилають до "Юнака", "Готуйсь" і "Пл. Шлях" будьякі інформації та світлини чи дописи, дуже просимо подати повне ім'я та прізвище особи, що до неї стосується дана інформація, курінну приналежність, місце замешкання, дату, коли дана подія заіснувала тощо. Світлини просимо завжди підписати на звороті чи іншим способом зазначити до кого і чого вона відноситься.

Посилаючи світлини для поміщення, вибирайте чорно-білі та ті з кольорових, які мають чіткі контрасти.
Редакція

З огляду на те, що на 6½ тисяч членства (за звітом VIII Зборів КУПО) Крайові Пластові Старшини зголосили тільки около 3 тисячі передплатників, і тому забюджетованих на 1980 р. приходів Пластового Видавництва не одержано. Отже, згідно з рішенням, схваленим на сходинах ГПБ, 19 жовтня 1980 р., видаємо подвійне число "Юнака" за листопад і грудень, щоб тим зменшити видатки Пластового Видавництва.

Адміністрація Пластового Видавництва

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

на корисних умовах

- дає **ПОЗИКИ** та
- **приймає ОЩАДНОСТІ.**
- Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
- **Урядові години:**
вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998

**Пластуни і Пластунки в Торонті!
СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!**

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА "ЮНАКА" ВІД 1 СІЧНЯ 1981 р.:

**КАНАДА — \$15.00, УСІ ІНШІ КРАЇНИ —
15.00 америнанських доларів.**

Ціна одного прим. — \$1.50.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2150 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada Tel.: (416) 769-7855

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ YUNAK MAGAZINE 2150 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Avenue, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

SECOND CLASS REGISTRATION NUMBER 2185

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.

ЗМІСТ

2	Запалюємо святвечірню свічку
Різдвяні побажання
Йде коляда до нас у гості	ГПБулава
**
Р. Завадович
3	Заклик до всіх пластунів
Колядуємо...	ГПБулава
**
4	Різдво у переживаннях політв'язнів	Подруга Гребля
5	Вершники волі	О. Павлів
7	Не забуваймо їх у ті святкові дні.
Чи знаєте всі святкові звичаї	**
**
8	Важливе повідомлення передплатникам пластових журналів	Дирекція Пл. В-ва
9	Нам треба знати, З минулого Пласту	**
10	Український Пласт має 70 років	**
11	Із пл. зайнять
Допоміжні питання до акції збирання інформації для історії Пласту	**
**
12	У різдвяний вечір	Є. Чайка
14	Різдвяний вечір	М. Ситник
15	Нью-Йорк — країна книжки	Л. Ю.
16	Нові платівки	
17	Успіхи пластунів у спортивних змаганнях УСЦАК-у	Я. Рубель
20	Коляда в таборі	Подруга Слава
21	Фото-репортер питає	**
22	Український Пласт на "Пік" 80	М. Попович
25	Хроніка	
28	Список датків на прес-фонд
Список дарункових передплат "Юнака"
Замість квітів на могили	

● На обкладинці: Різдвяна картка Едварда Козака

● Ілюстратори цього числа: Мирон Левицький, ст. пл.
Люба Мазяр, ст. пл. Маруся Максимович, Богдан Певний

Редагує колегія
Головний редактор:
пл. сен. Ольга Кузьмович

Члени редакційної колегії:
ст. пл. Роман Ващун
пл. юн. Андрій Винницький
пл. сен. Тоня Горохович
ст. пл. Олесь Кузишин
ст. пл. гетьман. сноб Всеволод Онишневич
пл. сен. Олександра Юзенів
пл. сен. Дора Горбачевська
пл. сен. Юрій Данилів

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

ЮНАК

Ч. 1 (206) РІК XIX
СІЧЕНЬ 1981

Інтернаціональне стандартно-серійне число,

0044-1384

ЗАПАЛЮЄМО СВЯТВЕЧІРНЮ СВІЧЕЧКУ!

Пригадуємо усім пластунам і пластунам, розсипаним по п'яти континентах світу, що цього року, як і минулими роками, знову всі символічно "зустрічаємося" 6-го січня (о год. 5-тій по пол. східньо-європейського часу), коли в Україні сходить перша зірка, запалюючи Святвечірню Свічечку. У США і Канаді (східне побережжя) о год. 10 вранці.

У хвилині запалення цієї свічечки, поодинокі чи у пластовому гурті, з'єднаймося думками і бажаннями з усіма близькими та далекими — родиною та друзями та поздоровімо їх із цим великим Святом.

ХРИСТОС РОДИВСЯ! СКОБ!
Головна Пластова Булава

з РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ

**НАЧАЛЬНОМУ ПЛАСТУНОВІ — ПЛ. СЕН ЮРІЄВІ СТАРОСОЛЬСЬКОМУ,
ГОЛОВНИЙ ПЛАСТОВІЙ РАДІ, ГОЛОВНИЙ ПЛАСТОВІЙ БУЛАВІ,
КРАЙОВИМ ПЛАСТОВИМ РАДАМ І КРАЙОВИМ СТАРШИНАМ,
СТАНІЧНИМ ПРОВОДАМ, ПРОВОДАМ ПЛАСТПРИЯТУ
ТА УСІМ ПЛАСТУНКАМ І ПЛАСТУНАМ У СВІТІ,
а зокрема Пластовому Юнацтву, Співробітникам і Передплатникам
«Юнака»**

*усього добра, — густої і сильної віри, щоб тримала Ваші серця
в ясному горінні, у готовості служити Богові й Батьківщині
найсердезніше бажає*

РЕДАКЦІЯ «ЮНАКА» ДИРЕКЦІЯ та АДМІНІСТРАЦІЯ ПЛ. ВИДАВНИЦТВА

ЙДЕ КОЛЯДА ДО НАС У ГОСТІ

*У чарамі сповиту тиху ніч
По сніговому срібному помості
У саяві зір, небесних ярих свіч,
Йде коляда до нас у гості.*

*З-за тисячі минулих сивих літ,
З-за ста морів і гір, шляхом зі Сходу
Іде вона до нас в далекий світ
Посланцем від незборного народу.*

*І на змережанім різдвяному столі
Пшеничні колоски й пахуче сіно
Нагадують Свят-Вечір у селі,
Коли Христос родився в Україні.*

*Прийдіть із того світу, прадіди,
Ми відчиняєм вам нарозтіж двері,
І під провісні звуки коляди
Із нами разом сядьте до вечері —*

*Щоб не самітні й не забуті ми,
На звичай горді свій тисячорічний,
Наперекір царям неволі й тьми
Співали переможне "Бог Предвічний".*

Роман Завадович

Ідуги слідами попередніх років та вшановуючи заяву нескореного Вязеслава Чорновола і всіх тих, які караються по советських тюрмах, психушках і засланнях за людські права і волю України, закликаємо Вас відзначити день 12-го січня 1981 року одноденною голодівкою та писанням петицій. Таким чином ми всі у Вільному світі хоч застково прилузимося до тих, які з любови і самовідреження віддали все для Рідного Краю.

Саме виконуючи цей свій головний обов'язок любови й вірности Батьківщині, закликаємо все пластуство у Вільному світі прийняти 12 січня як День Солідарности з нашими перслідуваними жертвами советського режиму.

Тому доручаємо всім пластовим проводам:

1. Вияснити молоді пригину Дня Солідарности.

2. Провести 12-го січня одноденну голодівку серед старшого пластуства й сеніорату, як теж серед старшого юнацтва від 14-го року життя.

Гроші, заощаджені голодуючими пластунами, переслати до Крайових Пластових Старшин, які передадуть їх Головній Пластовій Булаві, як дар Пласту на акцію допомоги перслідуваням на Україні та їх рідним.

3. Проводячи цю голодівку при своїх щоденних зайняттях, звернути на неї увагу місцевих зужинців, пояснити їй пригину, щоб збільшити кількість прихильників міжнародної акції в обороні українських в'язнів у Советському Союзі.

Закликаємо всіх пластунок і пластунів, а одночасно запрошуємо всіх членів інших українських молодіжних організацій, прилузитися 12-го січня 1981 року до новонародженої традиції та цим дати доказ нашим братам і сестрам в Україні, що вони не самі у своїх змаганнях за волю і справедливість.

Скоб!

Головна Пластова Булава
Головна Булавна УПЮ-ок
Головний Булавний УПЮ-ів

ВІТАЙ ІСУСЕ!

Два голоси

КОЛЯДА

Moderato

ВИ - ТАЙ І - СУ - СЕ, З МА - РІ - Ї ДІ - ВИ ЗРО - ДЖЕ - НИЙ, ВИ - ТАЙ НАМ БО - ЖЕ

У ЛЮДСЬКИМ ТІ - ЛІ З'ЯВ - ЛЕ - НИЙ!

2. ТИ ДОБРОТОЮ НАД ВСІМИ КРАЩИЙ СИНАМИ,
А МИЛОСЕРДЯ ГРАНИЦЬ НЕ МАЄ НАД НАМИ.

Вне за порогом коляда, до якої ціле наше юнацтво пильно пригтовляється, боже це вне пластова традиція йти з колядою. Кожного року в передсвяточному часі подаємо в "Юнану" ноти й слова до різних колядон, щедрівок, щоб тим допомогти нашим читачам та облегшити їм шукання, пригадування слів чи мелодії.

Так і того року подавали ми вже від осені різні колядки, але й тепер у січні, хочемо ще використати останню можливість. Усі колядки і щедрівки, що цим разом містимо використали ми із "Збірника пісень" для рідних і цілоденних шкіл, виданих Музичною Комісією

Крайової Централі Української Шкільної Ради в Канаді. Цей дуже помічний збірник можна купити чи замовити так, як ми інформували в попередньому числі "Юнана" у книгарнях Торонта.

РІЗДВО У ПЕРЕЖИВАННЯХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

Я був усім на всіх і вся:
величчям, вірою та боєм...
я вийшов з церкви
і засяв
тисячолітнім ореолом.

"Вітражі" — Ігор Калинець

Дорогі Подрузи і Друзі!

Ви знаєте ті переживання, що їх має кожна вдумлива людина, перебуваючи в церкві, коли вона справді молиться. Поет Ігор Калинець у церкві збагачувався переживаннями творців української культури, ідеалами героїв, тому й вийшовши з святині, відчував на собі сяйво тисячолітнього ореолу, що ніби променювало з його душі.

Таке почуття мав він тоді, коли ще не був ув'язнений, не знав туги за Батьківщиною. А хто з нас не відчуває того незбагненого чару Свят-Вечора, якщо ми проводимо його у колі рідних за українськими традиціями? Тож уявімо собі, як переживають наші політв'язні Різдво десь у тюрмах, в концтаборах, на засланнях. Пише в листі до друзів у США Ірина Стасів-Калинець "Неймовірна туга за храмами на чужині, особливо у свята". У Свят-Вечір в'язні поздобувають якесь місце при столі, поблять свічки з воску, часом вдається їм дістати ялинкову вітку, з таборової каші мають кутю, полавши мед, мак і горішків, усього, "що приберегли з скупих посилок". Спогадами переживають тоді святкові дні "бо в замкненім просторі чужини живеш лише споминами".

Тоді пригадує поетка, що напередодні її арешту — якраз на Різдво — вона разом з поетом Василем Стусом обійшла майже всі храми у Львові. Церкви були переповнені людьми, люди пливли рікою до церков і в надхненні колядували мужніми голосами з сльозами в очах.

Перебуваючи у безмежних просторах Сибіру, наші в'язні особливо "чужинно-чужо" почуваються. Щоб облегшити біль туги прикрашують свої приміщення на засланнях іконами, картками, портретом Шевченка, вишивками. Коли живуть самі серед чужинців дошкулює їм туга за рідним словом. Для І. Стасів була вона нестерпною. Спомини вели її тоді в дитинство на хутір до дідуся, де їй "відкрилась

таємниця українських свят, обрядів та ритуалів", завдяки яким може тепер втікати від жорстокої дійсності.

Ірина Сенік свої незгоєні болі полегшує споминами "юности блиску" і втечею у творчість: "У моїй шибі райдужне квітіння, у моїй шибі січня самота, у зір далеких мерехтіння і тайна ночі пресвята". "Як добре, що є спомини" — пише поетка. "Як добре, що можна на крилах фантазії полетіти в дитинство і забути про все навіки". А в листі звітує: "Новий рік, Свят-Вечір, Різдво провела я зі Сковородою. Зі Сковородою, Шевченком, Франком, добре мені, вони не зражать, вони не зрадять".

В'язні у своїх дуже несприятливих обставинах пишуть багато листів. Згадує Вячеслав Чорновіл, що вільного часу в нього на засланнях були крихти (він шість днів в тиждень перебирав у вогкому і зимному підвалі гнилу бульбу). Він турбується тим, щоб його лист "бодай до Свят дошкандибав". Просить друзів, щоб при веселому різдвяному столі згадали його "примарного самотника, що все-таки наварить куті і вийде на лютий мороз до першої зірки (яка спалахне відразу після останньої), щоб гукнути над замерзлим простором: **"Христос Раждається! Славте Його!"**

"А ще Святий Вечір" — пише далі — "починається десь тут близько від мене, то пішлю ту зірку далі на захід, щоб годину за годиною спалахувала над головами краян розсіяних лукавою долею по усіх світах... Із Святком здорові будьте! Ваш і Твій Вячеслав", — закінчує листа.

Тож, Друзі юні, коли і Ви на зустрічі при пластовій свічечці, в День Солідарності святкуватимете Різдво, дома при молитві перед святою вечерею, у церкві, під час колядування згадуйте їх, шліть молитви до Всевишнього, бо молитва в'яже нас з Богом, запалює серце любов'ю до Бога і до ближнього. Хай різдвяна ніч принесе Вам найбільший скарб — скарб любови, здібність сприймати, як Ігор Калинець, рідної віри й Церкви їх добро й красу, а та кож і здібність боліти боєм лицарів духа — наших нескорених. Про це ж вони просять нас у листах.

Скоб! Подруга Гребля

Від реданції: Подаємо інсценізацію, яка надається до програми свята з нагоди роковини 22 січня і яку з успіхом вже давніше переводили у пластових станицях. Вона була друкована в давнішому річнику "Юнака" за 1966 рік. Ми певні, що сьогоднішнє юнацтво її не знає.

Баритон:

Ніч кромішня, горобина ніч
Простелилась темною габою
На степи широкі, села і ліси.
І людей — Дажбожих внуків
Вколисала у дрімливі сни...
Темна і глуха, байдужа ніч
Простяглась на декілька сторіч.

І поети — майбуття пророки
Криком болю спів свій завели,
І вогненне слово в темінь кинули,
І прорекли пророцтво веліє
Про тих,
Хто на вороних нагрянуть конях,
Хто сонце волі й ясні дні весни
На щитах своїх, у славі бойовій
Піднесуть князівні степовій.

— І чином стало слово їх!

Альт: (Піяніно)

Ой, їдуть — мчать на бистрих конях,
Крізь морок ночі, крізь куряву дня
Вершники волі.
Лиш усміх юний навідлік ронять,
Лиш пісня лине з-під копита.
Їдуть, леліють, мчать,
Їх сотні, тисячі, — тьма.

А в полі, на видноколі
Велика скеля стоїть.
Під скелею земля важким сном спить.
А в тій землі залізом кутий теремок,
Де князівна живе-проживає
Без радості, без просвітку
Гіркі сльози проливає,
Давне-прадавнє горе оплакує,
На древні тіні руйн сумно позирає,
Хлопців-молодців, визволителів своїх
У безнадії вичікує — виглядає.

Ой, задрижала земля,
Застугоніли копита,
Рідна пісня — буревісна
Вітрами долинами,
Князівну з безнадії
До життя прокинула.

(Піяніно. — Молодь, з глибини залі,
вмаршовує на сцену).

Баритон:

Нумо, браття, станьмо,
Зброю добуваймо,
Князівну-бранку-полонянку
З неволі визволяймо!

(Молодь віддає салют прапорами під
одночасний могутній пристук ніг).

Альт:

І розкрилось небо голубе,
І зашумів старезний бір,
І усміхнулось сонце золоте,
Як прогримів звитяжний бій.

(Князівна виходить з-поміж хору і маєстатичним
повільним кроком підходить до свого місця
на підвищенні).

Альт:

Вийшла вона, як підсніжна біла,
В ході непевна, несміла,
Лиш ясний зір і владність тіла, —
Вийшла й питає:

Князівна:

— Хто ти, молоде?

Молодь:

— Ми предківської слави воїни!

Князівна:

— А з чим приходите?

Молодь:

— З радістю боротьби!

Князівна:

— Тоді, віддайте всю радість мені.

Альт:

— Віддали.

(Три прапори, з кожної групи молоді по одному, нахилиються).

Князівна:

— І ще з чим приходите?

Молодь:

— З непорочною силою духа!

Князівна:

— Віддайте всю силу мені.

Альт:

— Віддали.

(Наступні три прапори похилиються).

Князівна:

— І ще з чим приходите?

Молодь:

— З великою любов'ю!

Князівна:

— Віддайте всю любов мені.

(Останні три прапори похилиються).

І віддали, не тільки любов,
Але й життя юнацьке-молоде,
Омелою завзяття й червоною калиною
любови закосичене...
Палко, як чарівній коханці китиці цвітів,
Так приносили у жертву життя.

Альт:

Хто на мерзлом брукі столиці,
Хто в ворожих підвалах, в темниці,
Хто в полі, в зелених житах,

Хто в кучерявих лісах,
Хто в тайгах білих,
Хто в тюрмах сірих,
Хто в горючих селах,
А хто в соловецьких пустелях...

Баритон:

І з кожною жертвою
Власть духа князівни міцніла,
І з кожною смертю —
Безсмертя її променіло.

(Прапори ступнево підносяться вгору).

Баритон:

Немов із цокола зруйнованих святинь
Здіймаються у золотаве небо
Струнки колони кам'яних творинь...

Всі трое:

Так могутні, зріє і росте
Нова і непоборна сила поколінь
На перехрестних путях прадідної слави.

Баритон:

І сила ця — у віру осяйну,
У неминучість власної держави —

Баритон:

— Переростає!

Мішаний хор:

“Вставай, Україно”!..

Стефанія Січно (перша зліва) з донею Оксаною, чоловіком Петром, сином Василем (обидва члени Гельсінської Гру-

пи, арештовані) та Оксана Мешко (арештована, член Гельсінської Групи)

У ті радісні січневі дні, коли ми, як цілий світ, святкуємо Різдво Христове, співаємо колядки, збираємося у родинному колі, вимінюємося подарунками, здається у своїй безжурності не думаємо про тих, для яких ті дні є однаково тяжкі, як усі інші, а може ще й важчі.

Це не лише члени наших родин, які живуть далеко від нас на Батьківщині і не можуть засідати із нами до Святої вечері, не можуть колядувати з нами біля радісних світел ялинки — але також члени нашої широкої — української родини. Це ті, які далеко на засланнях, у тюрмах, в "психушках" зустрічатимуть цього річне Різдво, в самоті, в холоді, в терпінні. А все ж, коли читаємо їхні листи, їхні побажання для нас, які живемо у свободі, безпеці та добробуті, відчуваємо, які ті листи повні надій, повні віри й повні любови до України.

Ось, що пише поетеса Ірина Сенік у листі до своєї родички в США:

"Сьогодні Новий Рік. Я ще не знаю — надійний, чи безнадійний, хоч вістки, як стріли затруєні.

Думаю про давнє, сучасне і майбутнє. Вони вщерть виповнені шовковим барвінком нашої землі. Житом, яким посипали пороги на краще життя калиною рясною...

Святвечірню зірку колядувала з усіма у цілому світі. Якою то була чудова мандрівка з вертепом в руці і Зорею надій у серці! Сама не знаю звідки ця фантазія у сірості буднів. І твої чудові листівки на моєму столі пишались, і трійця горіла і стигла кутя запашна. Це вперше після довгих років поневіряння.

А тим часом січень спішився у гості. Так, далекий січень 1972 року... 12 січня. Хата не прибранна. І вістка колюча, як дріт. 12 січня — не буде Маланки. І Василь — Місяць у смутку спливе. Тих січнів, тих дров, вагонів, решіток... А мої друзі десь у

світах. Світи необійдені, світи поторощені, як поторощене власне життя..."

Поетна Ірина Стасів-Калинець та поет Ігор Калинець

А Ірина Стасів-Калинець, якої казку містили ми в "Юнаку" ось недавно пише з далекого Забайкалля: "Коли у нас тут сходитиме Різдвяна зірка, у Вас буде щойно світанок — а за довгий день наш голос долине і до Вас..."

Як глибоко, як тепло думають вони усі про нас, а чи ми віддячуємося тим самим? Чи у своєму теплом, затишному світі подумаємо, хоч на хвилинку про них усіх? Чи пішлемо їм принаймні карточку з привітанням?

ЧИ ЗНАЄТЕ УСІ СВЯТКОВІ ЗВИЧАЇ?

Кожного року у різдвяний час і довго ще перед ним подаємо у "Юнаку" слова та мелодії колядок, щедрівок, подаємо вірші, побажання і пояснення до наших святкових звичаїв та традицій. Здається вичерпали вже все, що було цікаве та потрібне знати нашим молодим читачам.

А все ж постійно находимо ще матеріали, нові цікаві звичаї чи традиції, про які пишуть наші знавці народніх звичаїв. Розуміється завжди хочемо тими знахідками поділитися із нашими читачами.

Отож чи знаєте?... Що є звичай на Свят Вечір запрошувати до себе самотніх, бездомних, одиноких, убогих людей? Коли на Вечері є така людина — це вважається дуже доброю прикметою. Такому гостеві приділяється велику увагу, й всі радіють, коли він вдоволений.

...Що Різдвяна Ніч — Свята Ніч. Вона належить богу урожаю та святим душам роду.

Тому й родові, магічні ритуали на честь бога-сонця відбувалися вночі. З прийняттям християнства Службу Божу також відправляли вночі з таким розрахунком, щоб удосвіта закінчити й знову сісти з духами за Святу Вечерю-обід до сходу сонця.

...Що на Свят-Вечір не вільно нікому й нікуди їхати чи йти з дому. Усі члени родини мусять бути разом. Не можна у тому дні нікому нічого позичати чи давати, не можна заходити до іншої хати.

...Звичай водити козу, породив вертеп. Вертеп це легка будівля на два поверхи, в якій відбуваються у верхній частині сцени з Вифлеєму, а в долішній — комічні сценки з народного життя. Головні виконавці це ляльки, які порушуються на дратах, а говорять заховані за вертепом люди. Вертепи постали в Україні в XVII сторіччі, а у XIX вони були обов'язкові на перший день Різдва.

...На "Коляду" або "Родову вечерю" ніхто з роду чи родини не мусить пам'ятати ані згадувати кривд чи сварок, невдоволень — все це треба забути. Панує лише любов, ласка, єдність.

На Наддніпрянщині ця вечеря кінчалася тим, що дідусь і бабуся вкінці обдаровують своїх дорослих, одружених дітей.

У гуцулів ця "Родова вечеря" кінчалася святим танцем "кругляком", що знаменує бога-сонце, а самі дії визначали хвалу сонцю.

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ ПЛАСТОВИХ ЖУРНАЛІВ

Згідно з рішенням VIII-их Зборів КУПО передплати за пластові журнали від 1 січня 1981 р. виносять по \$15.00 за кожний журнал. Підвишку передплат зумовила загальна підвишка коштів друку, паперу і поштової оплати, а також зменшене число передплатників.

Бюджет Пластового Видавництва на 1981 р. базований на числі передплатників, яких зголови КПСтаршини в 1980 році. Головна Пластова Булава потвердила цей бюджет і одобрила видавання в 1981 р. по 10 чисел журналів "Готуйсь" і "Юнак" і 2 числа журналу "Пластовий Шлях", з застереженням, що КПСтаршини зголося відповідну кількість передплатників і вплатять в усталеному часі загальну суму за всі зголошені передплати.

Як ми вже повідомляли в останньому числі "Готуйсь" і "Юнака", не всі пластуни виконали свої зобов'язання щодо пластової преси вплаченням передплат, як це було передбачене у бюджеті на 1980 р., тому Головна Пластова Булава доручила злучити числа за листопад і грудень 1980 р. в одне-подвійне число, щоб тим зменшити фінансовий недобір Пластового Видавництва. На випадок, якщо ситуація з передплатами буде подібна до стану в 1980 р., Головна Пластова Булава буде змушена зарядити видавання подвійних чисел журналів "Готуйсь" і "Юнак" від половини 1981 р.

Як знаємо, на нарадах виховних комісій VIII-их Зборів КУПО дискутовано про кількість видань журналів "Готуйсь" і "Юнак" у році, і на

бажання виховників рішено видавати їх далі по 10 видань у році. Тому апелюємо до членів виховних секторів пластових станиць донести всіх старань, щоб ті члени Пласту, які повинні передплачувати журнали, вплатили своєчасно передплату і тим запевнили регулярну появу журналів. Звертаємо увагу, що незамовлених вчас журналів не зможемо висилати на пізні замовлення, якщо наклад даного числа вичерпається.

При цьому пригадуємо, що всі передплати належить виплачувати у пластових станицях, а станичні референти перешлють їх збірно до своєї КПСтаршини.

Наших передплатників — нечленів Пласту — просимо влатити передплати на поточний рік найдалі до кінця лютого 1981 р.

Від кожного з нас залежить не тільки існування Пластового Видавництва, але теж його ріст чи занепад. Тому віримо, що наш заклик точно вплачувати передплату, всі полагождать своєчасно. А в майбутньому пам'ятатимуть далі про датки на пресовий і видавничий фонди пластових журналів, щоб забезпечити фінансову базу Пластового Видавництва й точну появу пластових журналів.

С К О Б І

За Пластове Видавництво:

пл. сен. Андрій Харак — референт пластових видань ГПБ;

пл. сен. Роман Внесневський — голова Дирекції Пл. В-ва;

пл. сен. Наталка Головата — адміністратор.

ЧИ ЗНАЄТЕ, ЩО СТАЛОСЯ В ПЛАСТІ У ОСТАННІХ 10 РОКАХ?

— Велика Ювілейна Пластова Зустріч у 60-річчя Українського Пласту, відбулася влітку 1972 року на Пластовій Оселі “Вовча Тропа” з участю пластунів із США, Канади, Австралії, Аргентини, Великобританії й Німеччини.

— В січні 1972 року пластунів вибрали голосуванням другого Начального Пластуна пл. сен. д-ра Юрія Старосольського. Його святочне запряження відбулося в часі ЮМПЗ на “Вовчій Тропі” і провела його голова Головної Пластової Ради пл. сен. Ольга Кузьмович.

— 60-річчя Пласту започаткували пластунів в Австралії своєю Ювілейною Зустрічню на переломі 1971/72, на якій були присутні також пластунів з Канади й США.

— В 1973 році створено “Скобинний Круг” — це є з'єднання юнацьких виховників у цілому світі.

— В 1973, 1976 і 1980 році відбулися Конференції Українських Пластових Організацій т. зв. КУПО, на які з'їздяться представники Українського Пласту з цілого світу для обговорення актуальних справ і вибору головного пластового проводу, зн. Головної Пластової Булави і Головної Пластової Ради.

— В 1975 році відбулася в Нью-Йорку перша конференція голів усіх шістьох пластових організацій в вільному світі.

— В 1976 році проголошено нові приписи про пластовий олнострій та вимоги до трьох юнацьких проб. Приписи й вимоги були друковані в “Юнаку”.

— 12 січня 1976 року головний пластовий провід проголосив відзначення “Дня Солідарності” з українськими політичними в'язнями в СССР і закликав інші молодечі українські організації приєднатися, на взір пластунів, до такого відзначування у формі одноденної голодівки і збирання протестів.

— Влітку 1978 року відбулася велика Міжкrajова Пластова Зустріч у 65-річчя Пласту, тим разом у Скелястих Горах Канади. У цій зу-

стрічі взяли участь знова пластунів з Канади, США, Австралії, Німеччини, Великобританії й Аргентини.

— Восени 1978 року пластунів взяли численну та активну участь у III Світовому Конгресі Вільних Українців в Нью-Йорку. На ньому вже вдруге обрано президентом пластуна. Першим президентом був сл. п. пл. сен. о. д-р В. Кушнір. Президентом обраним на III СКВУ є пл. сен. Микола Плавюк.

— Влітку 1979 р. на Пластовій Оселі “Вовча Тропа” проведено вдруге запряження на чергових сім років Начального Пластуна пл. сен. Юрія Старосольського. Запряження провів олова ГПРади пл. сен. Ярослав Гладкий.

— Влітку 1979 р. відбувся на Пластовій Оселі “Вовча Тропа” міжнародний табір “Юніті 79”, в якому взяло участь 120 етнічних скавтів і скавток, в тому 2 гуртки пластунів і пластунок. Головою організації міжнародних скавтів є від 1979 року пл. сен. Нестор Кольцо.

З минулого Пласту

ЧИ ЗНАЄТЕ, ЩО

... в 1930-их роках у Франції виникло кілька пластових осередків з центрами в Парижі. Посеред них працювала, зокрема, як юначка, а потім як ст. пл. Леся Петлюра, дочка сл. п. отамана Симона Петлюри, яка в часи німецької окупації Франції померла пізніше через злидні від туберкульозу.

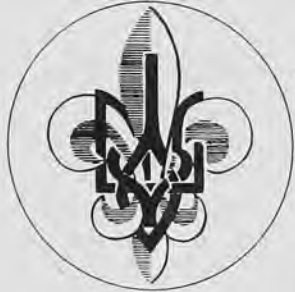
... У США вже в 20-их роках була перша спроба створити в Нью-Йорку відділ українських скавток, яких і названо пластунками. Та ці спроби не дали великих успіхів.

... Згідно із звітом Верховної Пластової Команди, в 1925 році було в Пласті: 26 скобів, 371 розвідувач, 751 учасник, 336 прихильників і 200 новаків.

... В Парижі, Франція, виходив у 1939 році пластовий журнал п. н. “Ватра”.

... В Галичині й на Волині існували в роках — 1920-1930 93 юнацькі курені. Крім того, було ще на Волині кільканадцять підготовчих куренів, а в Галичині ще понад двадцять.

... В тому часі в Уладі Старшого Пластуна подало 25 куренів.

Український Пласт має 70 років

Олександр
Тисовський - Дрот
у молодому віці

Основоположник Пласту

У цьому році, який тепер розпочинаємо, нашому Пластові сповниться рівно сімдесят років.

Сімдесят років — це великий шмат часу — це немов вік одної людини і тому тих, що були свідками постановня Пласту, вже, за дуже малими винятками, немає у живих.

Але життя Пласту було таке багате, таке цікаве, що нам треба добре про нього знати, слухати уважно розповідей тих, що брали участь у розвою й поширенні організації, читати їхні спомини й вчитися від них. Бо як кажуть часто, що той, хто не знає історії свого народу, мусить повторювати давні помилки. Так і ми можемо сказати, що той пластун, який не знає історії Пласту, не може бути добрим пластуном.

Тому саме, розпочинаючи 1981 рік, ми будемо на сторінках "Юнака" пригадувати нашим читачам-пластунам історію нашої організації та будемо містити спомини, розповіді та факти з різних цікавих і знаменних моментів тих сімдесяти років.

ЯК ПОСТАВАВ ПЛАСТ

— Український Пласт постав у столиці Західної України — у Львові восени 1911 року одночасно і незалежно від себе у двох українських гімназіях (середніх школах).

— Творцями тих перших гуртків були два вчителі тих шкіл д-р Олександр Тисовський і Петро Франко.

— Підставу для оснування пластових гуртків опрацював д-р О. Тисовський, взоруючись на англійській виховній організації для хлопців п. н. "Скавтінг для хлопців", що її створив лорд Бейден Повел у 1908 році у Великобританії.

— Скавтінг спирався на підставових чеснотах: віри в Бога, любови батьків, допомоги іншим, чесною гри, на братерстві. Коли до того додати пропагування фізичної тугости, зарадности в природі — то все це були гасла, які відповідали хлопцям, притягали їх до себе.

— Скавтінг розвинувся з Великобританії по цілому світі, й тому скоро знали вже про цю організацію також у Західній Україні.

— Д-р О. Тисовський перечитавши підручник, основника скавтіngu п. н. "Скавтінг для хлопців" додав йому український зміст, пристосував його до українських відносин і потреб і почав організувати гуртки хлопців-пластунів, взявши ту українську назву від кубанських козаків.

— Д-р О. Тисовський склав програму зайнять для своїх перших хлопців-пластунів та підготовляв їх до першого пластового іспиту.

— Тому, що це було коротко перед вибухом першої світової війни, учитель руханки Петро Франко, що створив перші гуртки в другій середній школі, провадив їх більше, як "забаву у війсьну".

— Майже одночасно третій, зовсім війсьновий, і тому тайний пластовий гурток, оснував студент Іван Чмола. В ньому були ті, які опісля пішли на війну та створили Українських Січових Стрільців.

— Назву для організації пластунів-скавтів придумав проф. І. Боберський і вона втрималася: Український Пласт.

— Пластове гасло: "Сильно, Красно, Обережно, Бистро", що разом творило з перших літер назву орла-скоба придумав і пояснив д-р О. Тисовський.

— Д-р Тисовський написав також слова до пластового гимну та пластової присяги.

— Пластову відзнаку, лілейку, вплетену в тризуб уклад проф. М. Федусевич, але аж у 1923 році.

— Перші підручники для пластунів "Пласт" у 1913 р. і "Життя в Пласті" 1921 р. написав для пластунів д-р О. Тисовський.

— Перший з'їзд представників пластових відділів з різних місцевостей Західної України відбувся у Львові в 1913 р. напередодні війни.

— Перша пластова зустріч та перша організована участь пластунів була у великому крайовому сонільському здвизі влітку 1914 р.

— З вибухом світової війни більшість пластунів з перших пластових відділів пішла до українського війська.

ЮНАЦТВО В США ЗБИРАЄ МАТЕРІЯЛИ ПРО ІСТОРІЮ ПЛАСТУ

З початком осінніх зайнять юнацькі частини в США дістали доручення від крайових комендантів пластунок і пластунів збирати матеріяли про історію Українського Пласту від тих живучих ще членів, які були свідками й співучасниками її творення.

Крайові коменданти подали точно спосіб, як саме юнацтво має збирати ті відомості та виготовили ряд питань, які юначки й юнаки можуть ставити, переводячи інтерв'ю із сеніорами чи колишніми пластунами. Крім опитів, чи списування на тасьму розмов з такими, що можуть ще багато розповісти про початки нашої організації, юнацтво має збирати старі знімки, копії різних документів, журнали, книжки тощо.

Це завдання юнацтво в США має виконувати поруч своїх звичайних пластових зайнять, і крайові коменданти підкреслюють, що за нього не можна очікувати нагороди чи точкування. Збирання матеріялів про нашу пластову організацію є дуже важливе для написання історії Пласту, а участь в тому юнацтва це найкращий спосіб відзначення 70-річчя Українського Пласту, що припадає на 1981 рік.

Юнацтво в США дістало реченець цієї праці до 30-го червня 1981 року і крайові коменданти враз із цим своїм дорученням подали також відповідне звернення до членів сеніорату та колишніх членів Пласту, щоб вони допомогли юначкам і юнакам у їхньому корисному ділі.

Це завдання справді виїнятково тепер важливе й потрібне. Може, коли інформуємо про нього наших читачів, також юнацтво з інших теренів піде за закликом крайових комендантів США і допоможе списати історію нашої організації. Тому подаємо у тому числі питання, які можуть допомогти юначкам і юнакам у такому ділі.

ДОПОМІЖНІ ПИТАННЯ ДО АКЦІЇ ЗБИРАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ІСТОРІЇ ПЛАСТУ

- 1) Ім'я і прізвище (сен. ступінь)
- 2) Місцевість, де вступив до Пласту.
- 3) Як називалася школа, де засновано пл. курінь.
- 4) Число і назва куреня. Хто був патроном куреня.
- 5) Ім'я і прізвище: курінного, зв'язкового, кошового.
- 6) Скільки членів мав ваш курінь?
- 7) Де відбувалися сходини? В природі, чи в домівка: Якщо в природі, то де? Якщо в домівці, — то була домівка.
- 8) Як часто відбувалися прогулянки? Якщо так — то куди ходили пластуни вашого куреня
- 9) Крім звичайних зайнять, чи курінь мав якісь свої особливі зайняття?
- 10) Яке було відношення української громади до Пласту?
- 11) Як часто відбувалися сходини: гуртка; куреня?
- 12) Як ставилася державна влада до української молодечої організації Пласт?
- 13) Чи в тому часі були основані ще інші молодечі організації? Як вони називалися? Чи Пласт співпрацював з тими організаціями?
- 14) Як що ви були пластуном/пластункою перед 1930 р. — що сталося з вами після розв'язання Пласту?
- 15) Як ви вступили до Пласту — після 1930 р.?
 - а) Де?
 - б) Хто був вашим впорядником?
 - в) Чи ви складали пластову присягу?
 - г) В яких літніх таборах ви брали участь (рік і місцевість)?
 - г) Які функції ви виконували в тайному Пласті?
- 16) Де і коли ви відновили свою діяльність після 1945 р.?
- 17) Чи можете щось розказати про себе?
- 18) Які особисті, наукові, чи інші досягнення здобули (осягнули) члени вашого куреня?
- 19) Який вклад праці вложили члени куреня в життя укр. громади, церкви, наукові і мистецькі товариства?
- 20) Скільки членів куреня брало участь в I-й світовій війні; скільки в II-й світовій війні?
- 21) Хто з вашого куреня став національним героєм? Якщо так — то хто?
- 22) Чи у вашій пам'яті зарисовувався якийсь виразний спомин, з котрим ви могли б поділитисяз нами? (описати).
- 23) Що найбільше в юних літах подобалося вам у Пласті?
- 24) Чи можна це примінити до сьогоднішніх обставин?
- 25) Чи пластова сьогоднішня молодь дуже різниться від пластунів ваших часів?
- 26) Які є характеристичні риси тих різниць?
- 27) Як виглядав ваш прапор?
- 28) Як виглядав однострій юнака?
- 29) Що хотіли б ви передати молодому пластовому поколінню?
- 30) Які пластові пости ви займали продовж свого життя?
- 31) Чи хтось із ваших рідних належав до Організації Пласт?
- 32) Яка на вашу думку була найкраща Пластова Зустріч?

У Різдвяний Вечір

Падають... падають сніжинки без кінця, вкриваючи все навкруги білим пухнастим килимом.

— Подивись, коханий, яка краса! Сніжинки такі великі, іскристі! Вони перетворили наш старий садок у казковий палац! Деревя — то мармурові колони, а віти, обсіпані блискучими сніжинками — то люстри!

— А ти принцеса в цьому казковому палаці! — моя принцеса!

— Ні, ні! — поцілуєш тоді, коли доженеш! — і помчала, як вітер. Виривається з рудей серце від шаленого бігу, ось, ось, дожене!.. Рветься, щемить серце тільки не від швидкого бігу, як було в ті далекі щасливі хвилини, — а від болючого спогаду...

Хоча за вікном падають сніжинки, але не вкривають землю білим килимом, а під ногами перехожих перетворюються в сіру масу. Немає казкового старого саду, немає її коханого чоловіка... Марія стоїть одна біля вікна в чужому місті, в чужій країні. Болючі спогади рвуть серце. Бідна жінка намагається вгамувати біль серця, відігнати спогади. Але ніяким зусиллям їх не спинити. Вони повинні заливати мозок, наповнюючи душу нестерпною мукою. Марія знає, що не зможе їх відігнати. Сьогодні буде знов, до подробиць, переживати все те, що було сім років тому на Святий Вечір.

Сім років тому — вона виглядала першв зірку разом зі своїм коханим чоловіком. П'ятирічний Павлик разом з батьком ставили в кут дідуха, а дворічна Ганнуса дивилася великими очима на все те, що робилося навкруги неї, сидючи, як на троні, на своєму високому стільчику.

Хоч була війна, несподівані бомбардування, нестача харчів. — у той вечір вони були дуже щасливі. В їхній хатині було затишно й гарно. Майже всі традиційні страви були на столі.

Коли повкладали дітей спати, то вийшли в садок, любувалися казковою його красою в місячному сяйві, бігали по засніженим доріжкам, раділи одне одним так, ніби тількищо побралися. В ту ніч певні були, що їхня взаємна любов зможе побороти всі труднощі, і пройдуть вони життєвий шлях з усміхом на устах.

З усміхом... Так думали, але доля вирішила інакше... У сорок другому році вивезли їх у Німеччину, і тоді вже рідко з'являлася посмішка на устах. А вже після того, як німці

забрали її чоловіка на якісь засекречені військові роботи — Марія зовсім перестала усміхатися, бо вже відтоді не знала, де її дорогий Володимир.

Багато за ці роки довелося перетерпіти. Життя Марії з дітьми і в Німеччині, і в Парижі, куди їй допомогли виїхати, було сумне і тяжке.

Але сьогодні особливо було тяжко. Святий Вечір... Спогади про рідну землю, про минуле щастя роз'ятрили душу. Турботи, — як і що зробити, щоб не дати відчувти дітям страшної бідності, вичерпали її вкрай. Сльози заволокли очі й мабуть полилися б струмочками, але Марія почула голоси своїх дітей — перед ними вона ніколи не дозволяла собі плакати.

Перша вбігла Ганнуса і з розгону кинулася мамі на шию. "Мамусю, мамусю! Я вивчила твою улюблену сонату й вчителька сказала, що я можу сьогодні її для тебе заграти. Це мій подарунок тобі на Святий Вечір!"

— Сонечко мое! Дякую, коли повернуся з роботи, тоді з насолодою буду слухати твою гру на скрипці. Повернуся о чертвертій. — Марія швидко поцілувала дітей і майже вибігла з кімнати, — вона боялася, що не стримає сліз, які душили її.

— Боже! — на Тебе уповаю.

Після того, як мама вийшла, Павлусь дістав із-під ліжка валізку й, ідучи до дверей, наказував сестричці:

— Дивись, Ганнусю, нікому не відчиняй дверей, я прийду швидко, я хочу... потім розкажу.

— А чому ти валізку береш із собою?

— Розкажу все потім. — І побіг по сходах униз. От якби вдалося продати все, що лежить у валізі, тоді можна було б купити теплі рукавиці для мами, вовняну шапочку для Ганнусі, а може навіть ще й ялинку, — думав Павлик, поспішаючи до великої крамниці.

“Боже! Накажи перехожим, щоб купували в мене прикраси на ялинку. Ти ж знаєш, як довго і для чого я робив ці іграшки в таємниці від мами й Ганнусі. Допоможи мені, Боже!” Хлопець вибрав затишне місце при вході до крамниці, дістав декілька забавок і почав несміливо пропонувати їх всім, хто проходив повз нього. Але люди, обтяжені пакунками, не звертали на нього жодної уваги.

Час минав. Павлусь змерз. З очей його ви- зирала розпука... Починало темніти, скоро повернеться мама, треба б поспішати додому. а він не продав ще жодної забавки.

— Боже! Та накажи ж людям купувати в мене прикраси на ялинку, вони ж у кожній хаті тепер потрібні! — Ніби у відповідь на благання хлопчика, перед ним зупинився високий пан.

— Чого ти тут мерзнеш, хлопчику? Ти ма- буть когось чекаєш, то зайди в крамницю, бо тут перестудишся.

— Я нікого не чекаю, пане. Я продаю за- бавки на ялинку, а в крамниці не можна цього робити, — відповів Павлусь.

Високий пан уважно подивився на бідний одяг, на посиніле личко хлопця й мабуть мав добре серце, бо відразу нахилився, підняв ва- лізку, взяв Павлуса за руку й повів в середи- ну крамниці — прямісінько в той куток, де була кафетерія. Гарячий чай пили мовчки. Тільки тоді, як личко хлопця порожевіло, не- знайомий пан попросив показати все, що є у валізі. Павлусь охоче почав діставати свої ска- рби, пояснюючи при тому, як він їх робив.

— Добрий пане, купіть хоч трохи. Я хочу щось подарувати мамі й сестричці. Купіть, я вас дуже прошу. — Хлопець готовий був роз- плакатися.

— Не хвилюйся, малий! Я всі забавки куп- лю, скільки за них хочеш? — Павлусь від не- сподіванки аж підскочив на стільці, рвонувши обома руками свою чорну чуприну. Але зараз же опам'ятався, зустрівши здивований погляд доброго пана.

— Я знаю, що негарно так себе за волос- ся тягнути, але маю якусь таку дивну вдачу, коли буваю дуже радий, то все так роблю. Мама незадоволена, а тато, коли я був малень- кий, навіть іноді бив мене по руках, щоб я відучився від цієї звички.

— А тепер вже тато не б'є тебе за це? — тремтячим голосом спитав незнайомий.

— Немає тата... Війна нас розлучила... Я живу з мамою і сестрою Ганнусею. Ми щодня просимо Бога, щоб повернув нам тата.

— Хлопчику, хлопчику! — зворушеним го- лосом проговорив незнайомий, до болю стис- каючи руку Павлуса.

— Ой, пане, боляче!

— Вибач, дитинко, вибач...

— То нічого, тільки, прошу, купіть забавки, бо я мушу поспішати.

Не йшов, а летів додому Павлусь, несучи у валізі теплі рукавиці, шапочку й хустини та ще якісь пакуночки, що той пан передав для мами й Ганнусі. Хлопчина був такий щасливий, що не завважував нічого й нікого навкруги — навіть, "доброго пана", який невідступно йшов за ним.

— Мамо! Ганнусю! Дивіться, що я вам приніс! — захоплено гукав Павлусь, поспішно витягаючи пакунки. Марія переляканими очима дивилася на сина й на речі: "Де ти був? Де ти все це взяв?"

— Пан купив у мене всі забавки, які я зробив! Добрий пан, якого мені Бог послав! — радісно викрикував Павлусь.

— Який пан? Що ти вигадуєш? Не смій говорити неправду! — грізно накинүлася мати на сина.

— Заспокойся, Маріє! Наш син говорить правду! — Всі повернулися на голос. На порозі стояв "добрий пан", по його обличчі текли сльози.

— Володимире!

— Маріє!

— Тату! Ой тату! — Від радості Павлусь підскочив і так рвонув обома руками свою чуприну, що аж іскри з очей посипалися! Ганнуся зрозуміла все — кинулася до батька.

Переплелися руки, змішалися сльози радості... А у вікно заглядала перша зірка, і падали... падали сніжинки...

РІЗДВЯНИЙ ВЕЧІР

*Заколядуймо ж друзі, всі гуртом,
Забувши зло, що поміж нами висне!
Нехай обвіє нас одним теплом
Холодний вітер рідної Вітчизни.*

*А він нашенге правду нам: як ось
В Різдвяну ніз над банею Софії
Він з'явиться — усміхнений Христос,
Й ніхто йому вклонитись не посміє,
Бо в Києві — господарі гужі,
Бо в Києві давно не колядують,
Бо ж там, біля Богдана, сторожі
В цей час на позуття людські затують.*

*І йде Христос по праведній землі,
Заходить в кожну християнську хату.
Він кожному господарю звелів
Не кидати надії, а зекати.*

*Ось-ось ударить урогистий дзвін,
Струхнувши ніз від Дону ж до Сяну,
Й народиться вона, так, як і Він —
Держава наша... Він її догляне.*

*Ви густе, гей, друзі, тут і там,
Про що нам шенге цей різдвяний вітер?
Народження держави і Христа —
Єднаються в серцях і заповідях.*

Михайло Ситник

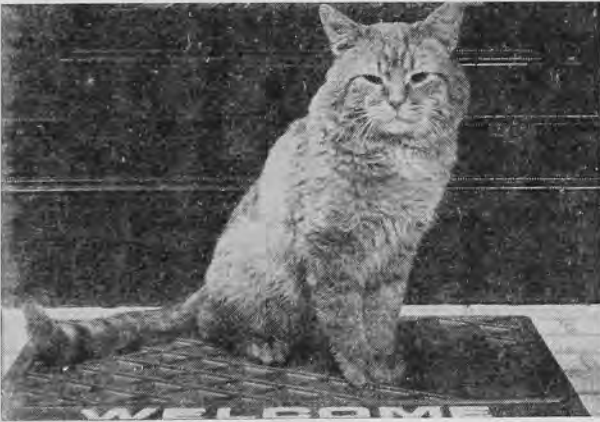
Нью-Йорк

— країна книжки

В гарний теплий осінній день — в неділю 28 вересня в Нью Йорку відбувався фестиваль книжки під назвою "Нью-Йорк — країна книжки". 10 кварталів П'ятої авеню і 52-гу та 53-тю вулиці зайняли кіоски поодиноких видавництв та книгарень. Тисячі людей, в тому дуже багато дітей і молоді — ходили від кіоску до кіоску, зацікавлено оглядали все, розпитували, записували. Кажуть, було понад 200 тисяч людей.

У кіосках книжок майже не продавали, але реклямували, інформували та приймали замовлення на свої найновіші чи найцікавіші видання. Особливо цей фестиваль був потрібний для менших видавництв, які не можуть видавати забагато на реклями в пресі, радіо чи телевізії.

Було дуже багато кіосків з дитячими виданнями. Вони передусім мали різні цікаві речі для молодих читачів: ляльковий театр, різні "квізи" з нагородами, бальони, дарові книжки тощо.

Більшість кіосків мала у себе своїх відомих ілюстраторів, письменників, фотографів, які там же підписували для людей чи то куплені в поближких книгарнях книжки, чи обкладинки книжок, окремі сторінки, афіші роздавані в кіосках.

Великий успіх мав кіоск в-ва Вілліам Морроу і Компанія, бо це видавництво випродукувало книжку Барбари Бирн, видану, нібито, Моррісом, славним котом з телевізійних реклам.

До години люди розібрали дарові афіші обкладинку цієї книжки і все підходили і щось там розпитували. Котів таки люблять...

Ось кіоск призначений для книжки фотографій з Китаю "Ін Чайна" Еви Арнольд. Сидить сива елегантна пані Арнольд. Вона з ус-

мішкою підписує і роздає фотографії з книжки, головню з обкладинки: зморщене шляхетне лице старої китайки на чорному тлі...

Якось ніби знайома музика притягає мене в бічну 53-тю вулицю. Там біля кіоску шведського видавництва — на підвищенні молоді танцюристи танцюють народний жартівливий танок. Недалеко чекає велика група людей. О 2-ій годині тут буде підписувати книжки відомий письменник Кирт Вонегат. А от знову на 5-ій авеню — Семі Дейвіс Джуніор співає і підписує...

Біля катедри св. Патрика майор Кач урочисто перебрав для міста 115 книжок про Нью-Йорк. Нью-Йорк цікаве місто і має ще досить незнищених історичних пам'яток.

За рогом — кілька кіосків найбільшої книгарні уживаних книжок "Стренд". В ній можна купити різні старі рідкісні видання, річники старих журналів, найновіші видання за пів ціни. Особливо великий вибір книжок з ділянки мистецтва.

І так проходила я ціле по полудне, і моя паперова торба, видавництва Вілліам Морров, наповнилась безліччю реклям, фотографій, ілюстрацій і відзнак, з автографами різних авторів. Колись продам і весь дохід подарую для журналу "Юнак"... Або дам в рамки, або залишу внукам, а може колись навесні, роблячи порядки, викину? Е, ні.

А покищо вдоволено сідаю в автобус, бо ноги вже болять, і їду додому. Треба інтенсивніше взятись за читання, бож стільки нового написано, видано. Але в першу чергу напишу про це все до "Юнака".

НОВІ ПЛАТІВКИ

"Ой співаночки мої" — Василь Матіяш

Ліричний баритон, Василь Матіяш це знайний український оперовий співак, який виступав в Оперовому Театрі в Грацу (Австрія) та Державному Театрі в Мангаймі (Німеччина). Співав головні ролі, як напр., у таких відомих операх як "Ріголетто", "Паяци" чи "Цирулік Севільський", а також українських композиторів. Тепер В. Матіяш диригує українським хором "Боян" в Австралії.

На цій платівці чуємо різноманітний репертуар: є релігійні композиції — "Псалом 94" музика В. Барвінського, "Плоттю заснув" обрібка М. Вербицького, є оперні арії з "Запорожця за Дунаєм" Гулака Артемовського, твори українських композиторів — "Гетьмани" музика М. Лисенка, "Ой вербо, вербо" музика С. Людкевича та інші, як також народні пісні: "Ой співаночки мої", "Ой бре море" в обробках

українських композиторів. Акомпаньює солістові Ерна фон Джованеллі на фортепіані та Вернер Баєр на органах.

"Memories of the Ukraine" — Ukrainian National Choir "Boyan"

"Боян" це знайний український хор в Австралії, що існує вже 25 років. Диригує ним повищезгаданий співак Василь Матіяш.

Репертуар хору різноманітний, шкода тільки, що не подано назов пісень українською мовою, а також невідомо — хто співає соля в піснях та хто акомпаньює. Шість пісень виконує чоловічий хор ("Чорними хмарами вкрита руїна", "Задзвенімо разом браття", "Де срібно-летний Сян пливе", "Ставок заснув", "Ой в Єрусалимі"), а п'ять пісень є у виконанні мішаного хору ("Дніпро реве", "Верховино", "Коломийка", "Темненькая нічка", "Ой Карпати").

"Українське Тріо"

Одна з найпопулярніших вокальних груп тепер на Україні, це тріо Мареничів — троє вокалістів, які спеціалізуються у виконанні народних пісень в супроводі гітари. Недавно звукозаписна компанія APON з Нью Йорку передрукувала платівку українських народних і сучасних пісень у виконанні цього тріо. Тепер ця платівка появилася в усіх українських крамницях, і вперше можна послухати кожному це, що давніше тільки деяким щасливцям-туристам вдавалося почути з домашніх тасьм тощо.

На цій платівці тріо Мареничів виконує дванадцять пісень, а саме народні: "Чом ти не прийшов", "Вже сонце низенько", "Ой у гаю при Дунаю", "Сиджу я край віконечка", "Посилала мене мати", "Бодай ся когут знудив", "Несе Галя воду", "Ой під вишнею", "Місяць і зіроньки", як також і сучасні: "Тиша навкруги", "Люби-люби" і "Маки червоні".

Слухаючи виконання Антонії, Світлани і Валерія Мареничів, не тяжко догадатися, чому вони здобули собі стільки прихильників на рідних землях.

Розповсюджують: Apon Record Company, Inc.
P. O. Box 308 Steinway Station Long Island City,
N. Y. 11103

ст. пл. Олесь Кузишин

Пластова
відзнана
фізичної
вправності
в ЗСА

Як щороку, так і тим разом з нагоди Дня Праці відбулися на "Союзівці" в США великі спортові змагання у тенісі та плаванні. Ці змагання традиційно влаштовує Карпатський Лежцетарський Клуб за нагороди Українського Народного Союзу.

Тим разом в тенісовому турнірі взяло участь аж 111 змагунів/нок у 14-ти вікових групах. Змагання проходили на високому рівні. У них брало участь багато наших пластунів і пластунок, за яких можемо бути горді. Вони своєю поведінкою і наполегливим тренуванням здобувають кращі місця не лише для себе, але й для слави Пласту. Годі вичислити усіх, що змагалися, але відмітимо деяких, які напевно багатьом з вас знайомі.

На особливу увагу заслуговує серед тенісистів **Андрій Хархаліс** з Балтімору, який минулого року був чемпіоном у групі 16 років і нижче. У цьогорічних змаганнях він здобув перше місце в групі 18 років і нижче.

Степан Борусевич з Чикаго у групі 16 років і нижче після завзятої боротьби добув друге місце.

Таня (14 років) і **Ліда** (12 років) **Савчак** з Філадельфії перемогли в групі юначок 14 років і нижче.

Люба Завадівська з Клівленду дійшла до півфіналів, а **Леся Граб** — Ньюарк — здобула друге місце.

У тенісових змаганнях брали участь також цілі родини та між ними треба відмітити пластову родину **Сидораків** з Сан Франціско.

Хоч у тенісових змаганнях брала участь група пластунів, що виступала таки під іменем Пласту, то всеж таки багато пластунів змагалося у різних спортових клубах. Це саме було й у плавацьких змаганнях. Але тут пластова група виступила більше зорганізовано.

Змагання плавацькі відбулися у 28-ох індивідуальних конкуренціях і в сімох змаганнях гінців, в яких взяло участь 26 дівчат і 22 хлопців. Тут Пласт репрезентували пластуни з 13-ох пластових станиць. Вони здобули першество для дружини 147 пунктами перший раз в історії цих змагань. Друге місце припало "Чорноморській Січі" із 84 пунктами, а третє

Успіхи пластунів у спортових змаганнях УСЦАК-у

Наймоладша пластова учасниця плавацьких змагань **Нсеня Низин** із головою НПР пл. сен. **Ігорем Соханом**.

КЛІК із 71 пунктами. Чашу Українського Народного Союзу вручив пластунам д-р Іван Фліс, головний предсідник УНС. Щасливі пластуни і пластунки з Гартфорду, які здобули найбільше пунктів і повезли додів чудовий трофей.

Пластуни переможці у плавацьких змаганнях були:

Хлопці (8-10 років):

Гінці 4x25 довільним стилем: **Р. Якубович, О. Лебедович, М. Дулин, Ю. Зінич.**

Хлопці (11-12 років): **Микола Могучий** — 25 метрів довільним стилем, 50 метрів довільним і 25 метрів грудним стилем.

Гінці 4 x 25 метрів довільним стилем: **Р. Ратич, І. Шмотолоха, М. Могучий, М. Чума.**

Юнаки (13-14 років): **Маркіян Федущак** — 50 метрів довільним стилем, **Микола Федущак** — 50 метрів довільним стилем і 50 метрів грудним.

Гінці 4 x 50 метрів довільним стилем: **М. Якубович, М. Федущак, П. Хархаліс, Ю. Стасюк.**

Дівчата (8-10 років): **Катріна Гронь** — 25 і 50 метрів довільним стилем і 25 метрів грудним стилем.

Дівчата (11-12 років): Кікі Зінич — 25 і 50 метрів довільним стилем і 25 грудним стилем.

Гінці 4 x 25 метрів довільним стилем — С. Городиська, С. Мочула, К. Кизик, А. Лебедович.

Юначки (13-14 років): Рома Кушнір — 100 метрів довільним стилем, 50 метрів грудним і 100 метрів змінним стилем.

Гінці 4 x 50 довільним стилем: Р. Гронь, Р. Кушнір, К. Зінич, К. Гронь.

А тепер будьмо знайомі з деякими з тих пластуців переможців та послухаймо, що вони думають про спорт у Пласті.

Пл. розв. Андрій Хархаліс — член 43-го куреня УПЮ-ів у Балтіморі. Від новацтва бере участь в пластових таборах, яких до 1978 року відбув сім. Його цікавить виховна праця з новацтвом. Щоб поглибити своє знання в тій ділянці відбув цього літа новацький вишкіл у Бофало. Крім активної участі в Пласті, Андрій цікавиться спортом, головню тенісом, який почав грати, маючи 11 років. У змаганнях бере участь від 13-го року життя. Через свою зразкову поставу й технічне знання гри теніса він інструктором на тенісовому таборі, що відбувався в літку цього року на "Союзівці". Тепер

для вироблення дисципліни, але також для того, щоб пізнати їхні можливості в поодиноких спортах і над ними працювати.

На його думку необхідно робити турніри тенісові, плавацькі, відбиванкові між станицями. Це дало б нагоду всім зустрітися і спробувати своїх сил. Хоч Андрій захоплений спортом, а головню тенісом, він уважає, що пластові зайняття для нього є таки найважливіші.

Ліда Савчак — новачка, 11 років з 4-го Гнізда УПН-ок у Філядельфії.

Таня Савчак — юначка, 12 років з 4-го Куреня УПЮ-ок у Філядельфії.

Обидві сестри почали вправляти теніс на тенісових таборах на "Союзівці" три роки тому. Їхній батько організатор і інструктор на тих таборах і один з найкращих змагунів. Ліда і Таня думають, що в Пласті повинно бути більше спорту для дівчат, а не лише для хлопців. Станиці повинні подбати про спортові дружини, а тоді напевно багато буде брати участь у змаганнях. Хоч їх цікавить теніс, щоб мати

Група учасників плавацьких змагань. Усі три знімки випозичено з "Українського Тижневика" за дозволом ст. пл. Роми Сохан-Гадзевич, яна їх вионала.

Пласту-тенісіст Андрій Хархаліс з Балтімору.

у змаганнях він, як знаємо, добув перше місце у своїй віковій групі.

Що він думає про спорт у Пласті? Через зацікавлення спортом від новацтва, можна досягнути багато, а головне у виробленні самодисципліни, а тим і характеру. Сьогоднішня молодь цікавиться спортом, а Пласт, який виховує молодь, повинен більше звертати увагу на фізичне виховання. На жаль, не всі станиці це роблять. Тому, що Андрій є зацікавлений новацтвом, він уважає, що замість ігор треба старших новаків займати спортом, не тільки

в ньому осягти, мусять багато вправляти, вони не занедбують пластових зайнять і мають відбуті по два пластові табори.

Пл. розв. Марко Якубович — Олбанська округа. У цьогорічних плавацьких змаганнях Марко добув друге місце на 50 м. грудним стилем, а третє у 50 м. довільним і 100 м. довільним. Його також цікавить копаний м'яч і лежцятарство. Він думає, що на пластових таборах повинно бути більше спорту, який підготовляв би пластуців до змагань. Він уважає, що фізичне виховання треба розвивати під час

року, а не переводити змагання на Святі Вєсни, без відповідної підготовки. Марко відбув ряд пластових таборів на різних оселях. Зараз він закінчив один рік навчання в Малій Семінарії в Римі і продовжує там науку. Жаліє, що хоча в Римі багато пластунів, але немає пластових сходин.

Пл. уч. Левко Голубєнь — Клівленд. Левко завзятий таборовик, він їздить кожного року на інший табір, щоб переконатися, який найкращий, а також хоче познайомитися з пластунами з інших станиць. В його станиці велике зацікавлення спортом, на спортові заняття всі члени приходять. Кожного тижня відбуваються ігри відбиванки, кошиківки і копального м'яча, а також легка атлетика. Він вважає, що такі різноманітні спортові заняття дають можливість кращого їх вибору. На його думку добре було б, щоб що два роки відбувалися змагання, такі "малі Олімпіади" поміж пластовими станицями.

Ксеня Кизик — новачка з Пластової Станиці в Нью Гейвен одна із наймолодших змагнук, що брали участь в плавацьких змаганнях. Вона має 10 років і це були її перші змагання. Ксеня любить спорт, тому, що її всі три брати є спортсменами і вони її багато навчили. Вона любить різні роди спорту, але найбільше таки плавання. Ксеня любить також Пласт, бо на сходинах вчиться різні цікаві речі. Цього літа вона відбула свій перший новацький табір на "Вовчій Тропі" п. н. "Зачарований Ліс" і він її дуже сподобався. Усі брати Ксені, її сестра, а також мама належать до Пласту.

А ось, що каже про значення спорту пластуни сеніор, що брав участь у цьогорічних змаганнях, як один з суддів: **пл. сен. Ігор Сохан**,

Пластунни юначки: Р. Гронь з Гартфорду, Н. Зінич з Нью Гейвен, Рома Нушнір з Нью-Йорку і Н. Гронь з Гартфорду одержують нагороди з здобуття першого місця у плавацькій штафеті для молодших юначок.

Пл. уч. Рома Нушнір із Пл. Станиці Нью-Йорк отримує нагороду за здобуття 4 перших місць у плавацьких змаганнях.

тепер голова Крайової Пластової Ради, завзятий спортсмен від часів юнакування. Його зокрема захоплювала відбиванка і її він в першу чергу посвятив багато сил та змагань. Він організував в США перші українські турніри відбиванки і був довгі роки капітаном славної, свого часу, української відбиванкової дружини "Плай", яка здобула чемпіонат в 24 турнірах східних та центральних стейтів та двічі четверте місце в першенствах США. Від 1968 року пл. сен. І. Сохан працює у провіді Пласту в США, спершу, як діловод тіловиховання. Він упорядковує на тому пості спортову програму Пласту та вводить Пластову Відзнаку Фізичного Виховання. Хоч тепер пл. сен. Сохан вже неактивний у відбиванці, він далі є завзятим спортсменом-тенісистом і постійно активний у спортовій Українській Централі.

Пл. сен. І. Сохан вважає, що тіловиховання — це один з важливих засобів виховання у Пласті. Український Пласт впродовж 70-ти років існування плекав завжди ціхи, що їх виробляє спорт і видав багато першунів у всіх ділянках спорту. Треба докласти усіх зусиль, щоб і далі виховувати пластунів-спортсменів з найкращими ціхами характеру, які плекали б спорт у нашій спільноті. Останні змагання в плаванні й тенісі, в яких брало участь і стало переможцями стільки пластунів, вказують на те, що є багато юних, талановитих спортсменів, батьки яких розуміють важливість спорту у загальному вихованні. Треба, отже, доконче оживити у Пласті систему тіловиховання, організувати зустрічі й спортові змагання поміж станицями та проводити систематично перевірку вимог ВФВ по станицях і таборах. Треба також заохочувати наше юнацтво брати участь у спортових програмах у своїх школах, де вони мають усі потрібні приряди, залі тощо.

Хоч цьогорічна Олімпіада не відбулася в олімпійському дусі, треба мати надію, що чергова, що має бути на заході США, буде краща, і що в ній побачимо когось із наших юних спортсменів-пластунів.

пл. сен. Я. Рубель

Коляда в таборі

На пластовій Оселі "Беркут", недалеко Аделаїди в Австралії, звичайно в їдальні по вечері є велика метушня.

Одні шукають загублену менажку, інші ложку, а ще інші порядкують столи, крісла, або просто розповідають собі про події дня. Це час дозвілля, тому й на таборовій площі все багато гамору, сміху, забав. Сьогодні виїнятково спокійно, видно таборовики мають додаткові зайняття. Це найприємніша пора з цілого дня, бо хоч сонце ще досить високо, воно ласкавіше, а його проміння приємні, лагідні. Світло його падає на високі евкаліпси, які кидають довгу тінь на площу, а на горбках пожовкла трава між ними виглядає ще жовтішою, як була вранці. Божественну тишу перериває спів дивного птаха — кукабари.

Зором слідкую за кожним рухом на дереві, щоб побачити, як виглядає ця пташка, коли раптом чую сміх, оглядаюсь — нікого немає — я сама... А це кукабара зробила для мене чудовий концерт, а тепер сміється! Не диво, що її називають австралійським сміхунчиком.

Зі співом кукабари мішається безжурний сміх пластунів, які саме починають збиратися на площі. Із свого табору надходять пластуни зі зіркою. Зараз вони підуть з колядою. Дарма, що сонце кидає свої останні проміння на їх веселі личка, незабаром буде зоряне небо, це буде пізня ніч. І так поважним ходом вирушають наші колядники до табору сеньорів край ліса.

Це дивне почуття, зокрема для нас "американців", східного побережжя. Ми ж всі одягнені по літньому, і хоч це вечірня година, але ще зовсім ясно. А тут раптом чуєте немов надземські голоси співають "Бог предвічний", "Нова радість", "Во Вифлеємі"...

Колядники ходять до кожного шатра й колядують не одну, а дві, три, а то й чотири колядки, а на кінець складають різдвяні побажання. Всі щедро їх гостять, бо "коляда" призначена на гарну ціль, на пластові видання.

Вже було темно, як затихла остання коляда, але день ще не кінчався. Сьогодні останній день грудня, для таборовиків приготована

Ідуть колядувати...

несподіванка. В їдальні вже стоїть прикрашена ялинка, а під ялинкою всякого рода солодоші. Цілоденні звичайні таборові зайняття не втомили нікого. Усміхнені, вдоволені тепер колядують цілим табором. чекають на подарунки й на 12-ту годину, щоб скласти собі взаємно новорічні побажання.

Ще два дні й на тому місці залишиться тільки кукабара, яка буде дивуватися, що сталося із співом і сміхом, що був кращий, ніж її. А поїзд повезе наших пластунів до Мелборну, Камбери, Сіднею чи Брізбену. Там на них чекатимуть батьки, родина й знайомі, які приготують коляду для них у родинному колі.

У цей святковий різдвяний час мої думки полінуть цього року до Вас, Дорогі Друзі! Вони будуть блукати по "Бескиді", і я чутиму Вашу коляду "Бог предвічний народився..."

Подруга Слава

ЄДИНА В ТОРОНТІ УКРАЇНСЬКА

COMMUNITY TRUST COMPANY LTD.

2299 Bloor Street West — Toronto, Canada M6S 4T2

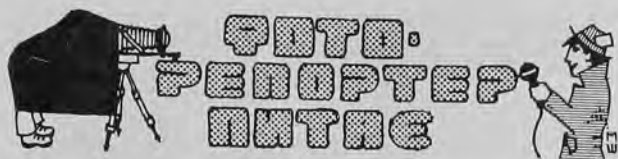
Tel.: (416) 763-2291 — 766-3342

приймає вклади і ощадності, платить найвищі відсотки, дає позики особисті і мортгеджові, приймає і реєструє пенсійні плани і на нові дома (RRSP and RHOSP)

Полагоджує всі банкові операції — приймає домашні рахунки (телефони, електрика і т.п.)

Завідує спадками і довіреннями (траст).

Управитель: Богдан Миндюк

ЯК ВИ ТАБОРУВАЛИ ЦЬОГО РОКУ?

пл. розв. Рослана Старух, 17 років, Великобританія:

Самітникам, таким як я, пластові табори, як літні, так і зимові — лещатаські, дають нагоду зустрітися, запитатися і обмінятися думками з пластунами, які мають можливість пластовувати в станицях. Як кожного року, так і цього (1980) я вибралася на пластовий табір в Німеччині. Цей табір

відбувається серед чудової гірської природи в підгір'ї Альп, в околиці "Гохлянд біля Кенігсдорф". Там з'їжджаються пластуни з різних країн світу. І там нас єднає не тільки пластовий дух, але й спільна українська мова. Часто ми маємо цікаві гутірки про минуле й сучасне життя в Україні. Найбільше враження зробили на мене розповіді очевидців, таких як професора Леоніда Плюща, сеніорки Козак та інших. Нам було шкода, коли наша булава "змонополізувала" українського артиста Джека Паланса і не дала нам нагоди з ним побачитися.

пл. уч. Христя Андрушків, 13 років, Х. Кур. УПЮ-ок ім. Ольги Кобилянської в Дітроїті, Гурток "Золота пшениця".

Цього року я таборувала на "Вовчій Тропі" у таборі "Спартанки" ім. Цюпи Паліїв. Нас було 86 таборовичок. Я запиталася з юначками з багатьох станиць і буду тепер з ними листуватись. В час таборівання ми мали дві прогулянки. Цікавий був "День розвідувачок", коли провід табору пе-

редано на один день — розвідувачкам. Шкода, що не дозволено мати "нападів". А також шкода, що табори (новацтва, юнаків і юначок) так далеко від себе. Якби вони були ближче — можна б частіше зустрічатися.

пл. прих. Андрій Оберишин; 12 років, 3. Кур. УПЮ-ів ім. Івана Мазепи в Нью Йорку; Гурток "Яструби":

Цього року я був на першому моєму юнацькому таборі — "Запорізькі ігрища" на Вовчій Тропі. Нашим комendanтом був пл. сен. Роман Копач з Торонта. Юнацький табір мені дуже подобається — тому що він під шатрами й серед лісу. Але найбільше на таборі я любив таки купіль в ба-

сейні, може тому, що літо було дуже гаряче. На таборі я підготувався з практичних пунктів до І. Пластової проби, яку думаю закінчити на 1-го листопада. В таборі ми мали одну прогулянку, дві вечірки з юначками і відбули 3 теренові ігри.

Ваші заощадження складайте, а позички на всякі потреби беріть у фінансовій установі, що їй на ім'я:

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
"САМОПОМІЧ" У ДІТРОЙТІ**

ТРИ БЮРА ДЛЯ ВАШИХ ПОСЛУГ

НА ЗАХОДІ МІСТА

7346 Michigan Avenue

At Tarnow

Detriot, Michigan 48210

Tel.: 841-2390

У ВОРРЕНІ

28792 Royan Road

Warren, Michigan 48092

In The King Plaza Just South of 12 Mile Rd.

Tel.: 573-7074

ГОЛОВНЕ БЮРО

11838 Jos. Campau Avenue

Hamtramck, Michigan 48212

Tel.: 891-4100

Щадіть — Позичайте — Обезпечуйтеся.

УКРАЇНСЬКИЙ ПЛАСТ НА „ПІК 80”

Від 26-го липня до 2-го серпня ц.р. в місцевості Чатсвортс, Середня Англія, відбувся міжнародний табір-зустріч скавтів і скавток під назвою “ПІК 80”.

Остання така зустріч відбулася в 1974 році, де вперше теж брав участь наш Український Пласт з Великобританії.

Цьогорічну зустріч почали приготувати три роки тому. Ще літом минулого року до Українського Пласту у Великій Британії прийшло запрошення взяти участь в “ПІК 80” з повним визнанням нашої репрезентації, як речника української нації на рівні інших державних народів.

Крайова Пластова Старшина у Великобританії рішила зголоситися на цю зустріч-табір та уповноважити пл. сен. Миколу Поповича зорганізувати та очолити нашу репрезентацію. До неї, крім коменданта, належали: ст. пл. Андрій Складарський — бунжунний і булавний юнаків, ст. пл. Тереня Онуфрин — писар і булавна юначок; юнаки: Андрій Михалків, Юрко Федішин, Павло Федішин, Марко Вовчина, Богдан Насіян і Юрко Ревнів; юначки: Христина Михалків, Галина Дишкант, Христя Добротвір, Ірка Сверлюк, Стефна Тимчина і Ірка Підкорчемна. Разом всіх 15 осіб.

Українська група при брамі до свого підтабору. З лівого боку писар ст. пл. Тереня Онуфрин, ззаду стоять бунжунний ст. пл. Андрій Складарський і комендант пл. сен. Минола Попович.

Почалася підготовка, щоб наша участь справді була репрезентативною та вийшла якнайкраще в даних умовах. На весні цього року відбувся триденний табір нашої 15-ки, щоб себе взаємно пізнати, зжитися та перевірити пробу таборування, бо наші учасники походили з різних пластових станиць.

На “ПІК 80” зїхалося поперех шість і пів тисячі скавтів і скавток з 29-ти держав і п'яťох континентів світу. Наша репрезентація була єдиною з поневолених націй, національний прапор якої гордо повівав на головному майдані.

Наш другий національний прапор повівав на клатки землі в підтаборі Кедлестон, де ми мали наш окремий підтабір і де ми поставили шість шатер. При вході до нашого табору була зроблена широка брама з написом “Україна”, на брамі була прикріплена пластова лелійна разом з іншими знаменами учасниками цього підтабору,

Українська група на дефіляді з національним і пластовим прапорами.

який начислав 800 осіб. Деякі речі приготувалося заздалегідь і все треба було привезти з собою, або зорганізувати наперед, однак наш підтабір був збудований самим юнацтвом — учасниками “ПІК 80” протягом кількох годин після цілоденної подорожі.

Офіційне відкриття відбулося в неділю, 27-го. Цього дня теж були відвідини табору і до шість і пів тисячі таборуючих учасників, прилучилася майже така кількість новацтва (кабс і бравніс) в одностроях. Кабс і бравніс приїхали на офіційну візиту-зайняття з довколишніх округ місцевості. Табір теж відвідували тисячі батьків, публіки та чільних діячів громадського та скавтового руху.

В цей день наш підтабір відвідав британський скавтовий комішенер, який розпитував про учасників нашого табору та про Український Пласт в загальному. Наш табір теж відвідав комендант “ПІК 80” Рон Адамсон (кількаразово). Він представив нашого коменданта начальному (чіф) скавтові сер Віліямс Гладстону, який виявив дуже добру пам'ять, бо пам'ятав свої відвідини нас на “ПІК 74” та цікавився теперішнім станом нашого Пласту в діаспорі.

По полудні цього дня цілий “ПІК 80” взяв участь в дефіляді і в офіційнім відкритті табору-зустрічі. Наша 15-ка йшла на чолі з прапороносцями в національних одягах. Вона несла український національний прапор, за яким слідував краєвий пластовий прапор, що викликало велике зацікавлення в численних глядачів і учасників походу.

Назагал програма цілого тижня була дуже багата та зовсім відмінна від традиційних пластових виховних таборів, які нормально в нас практикуються. Будучи репрезентативною групою, ми втішалися великою популярністю не лише в нашому підтаборі, де ми здобули перше місце як найкраще зорганізована група, але теж й в цілому “ПІК 80”. Скрізь нас всі знали та легко впізнавали по наших відмінних одностроях.

Крім внутрішніх церемоніаль, як молитва, вивішення національного прапору на майдані в підтаборі та на головному майдані “ПІК 80”, відчитання наказів та коротких гутірок, більшість часу приходилось присвячувати

Зустріч зі шведськими снавтами під час відкриття "ПІК 80".

на зв'язки з іншими снавтовими групами, які або нас відвідували, або запрошували нас до себе.

Нас відвідала досить чисельна група наших пластунів і пластунок включно з новацтвом з пластового табору на Верховині у Північній Валії, які приїхали під проводом пл. сеньйорів Марії Бабич та Ігора Роя.

В понеділок ввечері наша булава запросила коменданта "ПІК 80" Рона Адамсона з дружиною в товаристві литовського снавтера п. Зінкуса та двох членів з команди на обід, який влаштовано в одному із ресторанів в сусідньому містечку. Наша булава і гості були всі в одностроях і ми мали змогу протягом трьох годин вести дискусію-розмову на тему не лише "ПІК 80", але теж розповідали про наш Пласт тут і в діаспорі та українські теми. Оповідали про наш Пласт тут і в діаспорі; розмова була на українські теми. Всім гостям вручено відповідні англomовні видання про Україну, за що вони були нам дуже вдячні.

У вівторок ввечері 29-го липня на запрошення коменданта "ПІК 80" до табору приїхав танцювальний ансамбль СУМ Говерля з Дарбі з виступом концерту народних танків. Помимо похмурого вечора концерт відбувся на головному майдані під відкритим небом та притягнув велику кількість глядачів.

Виступ наших талановитих танцюристів та музикантів з Дарбі (були між ними і пластуни) дуже захопив міжнародню публіку, а на домагання глядачів останній танець — гопак — прийшлося повторити ще раз.

Другого дня наш бунчужний був змушений затанцювати козачка в таборовому склепі, доки дозволено йому купити товар — таке було зацікавлення нашими танками в таборі.

В середу наша увага була звернена на інше заняття, яке не менше важливе в нашій пропагандивній роботі, — про українську культуру. Це був день міжнародньої компетенції варення народних страв, який вимагав найбільшої відповідальності від наших юначок. Вони рішили варити вареники під відкритим небом і згідно з

пунктами змагу вони мали зробити і зварити вареники для чотирьох осіб за час півтори години. Виявилось, що побоювання юначок були безпідставні, вони не лише могли нагодувати чотири особи, але в дійсності гостили ними не менше пів сотні гостей, а між ними і членів міжнародньої комісії та самого чіф скарта сер Віліямс Гладстона, який відвідав та приглядався змагунам цієї оригінальної міжнародньої компетенції.

Нашими славними нухарками були: ст. пл. Тереня Онуфрик, і юначки Христя Добровіт, Ірка Сверлюк та 12-літня Ірка Підкорчемна.

Ввечері того самого дня відбулася підтаборова ватра, де наше юнацтво при супроводі наших гостей-музикантів старших пластунів Романа Ревніва та Влодзіа Дишманта проспівали "Де гори Карпати", за що отримали гучне "браво".

Крім повищих імпрез кожного дня були ще різні заняття, організовані булавою "ПІК 80", де було зголошене й наше юнацтво за квітковою системою. Так, наприклад, в понеділок був виїзд автобусами до спортивного центру в Лігрін, де все наше юнацтво взяло цілоденну участь в різних спортивних заняттях. У вівторок і середу були відвідини палати князя Девоншир, яка славиться своїми історичними пам'ятками та малярством відомих мистців 16-го і 17-го століття. Крім того, дехто з юнацтва пробували свої вмінності та картографію, а молодші забавлялися в "Ромпа" або подібні заняття. У п'ятницю ті, які ще чулися в силі, відбули вимарш в гористу околицю під справним проводом нашого бунчужного.

Цікавим було те, що під час "ПІК 80" поверх 600 осіб перейшло через реєстр таборової лікарні, були й поважніші випадки, хворих відвезено до лікарні. Мені особисто здавалося, що цілий "ПІК 80" можна було порівняти до місця побою, де таборові амбуланси постійно збирали "ранених", як червоний хрест бійців з-під фронту. До цього в великій мірі спричинився горбоватий терен табору та численні заняття.

У таборі постійні панував святковий настрій з повним життям "малого міста", яке було забезпечене власними крамницями, поштою, банком, лікарнею, друкарнею, електричним дженератором, водопроводами, доставою каля-газу та іншими потрібними устаткуваннями.

Останньою офіційною імпрезою цілого "ПІК 80" була дефіляда і ватра в п'ятницю ввечері, 1-го серпня, після

Нас відвідують о. крилошанин М. Матичан від ПУКЦ і група пластунів з табору на "Верховині".

Провід нашого табору гостить провідників "ПІК 80". Зліва на право: О. Робінсон — міжнародня референтка, Рон Адамсон — організатор і комендант "Пін 80" з дружиною пл. сен. М. Попович, Д. Бутс — міжнародні зв'язи інформація, ст. пл. А. Сялярський, ст. пл. О. Онуфрин.

якої неначе пів неба освітлено "фаєрверками" та ракетами, які зачаровували не лише численних таборовиків, але теж і населення довколишньої гористої околиці.

В суботу рано останній наказ, снідання та ліквідація табору. Наше юнацтво знову, як заслужені першуні, належно і впорядку самі ліквідують шатра, кухню, браму, щоглу та огорожу і пригтовляються до виїзду. Дружні прощання з нашими сусідами та приятелями, а тим часом підтаборова інспекція переглянувши залишену чисту площу дозволяє нам від'їхати. Все юнацтво ладується до замовленого приватного автобуса і вибирається у дальшу мандрівку до нашої улюбленої рідної "Верховини" в Північній Валії, щоб там продовжувати своє таборування та розповісти друзям та подругам про нашу участь в "ПІК 80" і про здобуті там нами успіхи. На доказ цього успіху наші учасники "ПІК 80" повезли отриману чашу, на якій є ім'я "Україна".

Зі свідомістю, що хоч на молодечому відтинку міжнароднього форуму Україна була рівна з іншими націями з гордістю, що чесно сповнили ми свої обов'язки супроти Пласту й українського народу, — залишили ми "ПІК 80".

пл. сен. Минола Попович

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED
Realtor — Insurance Agent

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404

2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555

4984 Dundas St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666

INSURANCE:

2336-A Bloor St. W. — Toronto — Tel. 763-5666

АРКА ЗАХІД

це не лише модерна українська книгарня і крамниця гарних подарунків, але також справжній осередок обслуги українців Торонта й околиць.

- книжки, часописи і журнали;
- грамофонні пластинки, радіоприймачі, друкарські машинки;
- різьба, кераміка, картини, кришталі, порцеляна, полотна і нитки "ДМС" до вишивання, вишивки, жіночі хустини;
- великий вибір гарних дарунків на різні okazji;
- висилка пакунків в Україну.

ARKA WEST
2282 Bloor St. West
Toronto, Ont.
M6S 1N9, Canada
Telephone: 762-8751

- Продаємо "МІЙ ПЕРШИЙ СЛОВНИК", ціна \$6.00 з додатком коштів пересилки.
- БУКВАР МАРІЇ ДЕЙКО, ціна \$4.00 і кошти пересилки.

ОЙ, ДІВЧАТКА-ПОДРУЖЕНЬКИ,
ХОДИМ ЩЕДРУВАТИ,
"ЮНАКОВІ" ПРЕСОВОГО
ФОНДУ ЗДОБУВАТИ.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

Українського Робітничого Союзу

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ПЕРЕДОВОЇ БРАТСЬКОЇ УСТАНОВИ
УКРАЇНСЬКИХ ЛЮДЕЙ В КАНАДІ І АМЕРИЦІ.

Модерні — першої класи — забезпечені поліси на життя. Допомога окваліцилим і немічним членам; Стипендії і стипендійна допомога студіючій молоді у вищих школах. Дитячі підприємства, таборування і Курси Українознавства; "Народна Воля", "Форум" журнал молоді в англійській мові і відпочинкова оселя "Верховина".

По ближчі інформації пишть або телефонуйте до місцевих секретарів і організаторів УРСюзу; до його головного організатора на Канаду Анатолія Білоцерківського на адресу: 490 Oka St., LaSalle, Quebec, Canada, Tel. (514) 366-1775 або до Гловної Канцелярії УРСюзу — 440 Wyoming Ave. Scranton, Pa., U.S.A. Tel. (717) 342-0937.

Полянка змагань

Вечірня збірка

Тиха, темна ніч. Лиш білий місяць зимно освітлює полянку, і Великий Віз поволі котиться по небі, по Старім Шляху. Здавалося б, що вся природа спить. Але ні; до річки підійшла серна, і обережно оглядаючись довкола, почала пити свіжу, холодну воду. Та раптом серна стрепенулася, і в ту саму мить зимне повітря прорізав свисток — раз, другий, третій — і поляна стала неначе не та. За світилися ліхтарні та щось заметушилося:

"Сноро, скоро... Манітра, злізь з моєї ноги... Та де ті штуки... Не сподівався алярму, Даню, а на маєш... Тиміш, кинь мені ту хустку"...

На дворі, перед шатрами, вже стали деякі хлопці; інші ще кінчають вбиратися в шатрах. За кілька хвилин усі вже є на поляні, в повних одностроях; трохи трясуться, бо зимно, трохи злі на провід табору, бо зірвав їх зі сну, але не нарікають, бо вони самі приїхали на ту поляну, щоб пережити такі несподіванки.

І між цими хлопцями стояв теж і я, і так само, як усі, трясся та під пласом щось мимрив:

"Та це вже третя ні, що я ледве сплю... І що вони думають, що вони роблять?.. Та дайте спокій"...

Але я далі стояв наструнко і старався не дуже тріпати ногами і руками.

Це вже 17-ий раз, що пластуни приїхали на ту поляну на двотижневий табір, на Лісову Школу. Приїжджали пластуни з різних країн і континентів, із різними цілями та сподіваннями.

Але усі мали одне бажання — успішно перейти Лісову Школу та здобути відзначку. І цього року знова пластуни зїхалися з Канади і Америки на цю полянку в горах, на змагання. Та не були це звичайні змагання, де змагалися пластуни одні проти одних. Тут змагалися усі разом, один разом з усіма іншими. Але що тягче, кожний пластун змагався сам зі собою: поборював свої злі прикмети, а набирив та виробляв добрі.

Теоретичну підготовку ми перевели ще вдома перед табором, а на табір приїхали, щоб провести теорію в прантику, щоб переконатися наскільки ми розуміємо усе, чого вчилися перед Лісовою Школою, та побачили чи ми зможемо бути добрими юнацькими виховниками у майбутньому.

Так підготовившись, я вирушив у дорогу до Гантеру, на славу Лісову

Школу. Нерви не давали спокою, але не було ради на це. Стежка на Лісову Школу не була позначена блискучими стрілками; лиш при дорозі стояв юнак, та вказав мені маленький просмик між кущами по другому боці річки — "Туди до Лісової Школи". Але як перейти на той бін ріки? Нема мосту? Довго не думаючи, роззуюсь, та босоніж почалапав до "Школи".

Терен Лісової Школи — це невеличка полянка, зовсім подібна до всіх інших полянок: трава по коліна, і коники стрибунці залазять під штанки. Ще не вспів добре розглянути цвіркунів, а вже нас усіх 19-ти учасників розділено на чотири стегні, мене назначили стежовим, та наказали моїм стегні збудувати "Вуйка Едзя". На щастя я вже був відбудував багато таборів та мав досить багато досвіду в цій справі.

При будові мали трохи проблему із вибором архітектурного стилю будови, але після 9-ох міхурів "сірий домин" вже стояв (хоча не сірий, а синій, та не домок, а дві колоди з синьою плахтою). І нічна стійка не минула мене першої ночі. Хоча мене злість брала, коли я нанидав на себе коц зани виходив з теплого мішка надвір на ту нещасну стійку, але не було ради; треба було півтори години прохажуватися по полянці.

Ці два тижні на Лісовій Школі перейшли так швидко, що мене це ще

Провід і учасники

"Лісової Школи" 1980 р.

2-га стежа при заняттях

досі дивує. Правдоподібно час тому так скоро минав, бо програма кожного дня була виповнена заняттями по самі межі. Кожний з учасників мав провести зі своєю стежею 6, заздалегідь підготовлених, гутірок з однієї ділянки. Виховники теж переводили різні гутірки та практичні вправи з піонерства, сигналізації, впорядку тощо. А коли ми мали хвилинку вільного часу, ми самі знаходили собі якийсь заняття, щоб лиш бездільно не змарнувати вільний час.

Одна з більших позитивних сторін Лісової Школи була та, що майже усю теорію, котру ми вивчали перед табором та під час гутірок, ми мали змогу та потребу провести в практиці на таборі. Наше знання картографії треба було правильно зунжити під час перебування в терені (лисячих бігів) та під час рисувань шкіців із прогулянок. Усю теорію піонерства треба було провести в практиці під час теренових змагів та під час розтаборування. І я переконався, що краще добре запланувати будову моста перед тим, поки вже половина моста стоїть, а друга половина чомусь не пасує, ніж опісля себе дурити, що то колоди самі вирости та покрутили цілу конструкцію. Теж виявилось під час нічних алярмів, що азбука Морзе інакше "виглядає" в "Житті в Пласті", ніж на полі вночі, коли хтось здалека "цикає" ліхтарною депешу, а тут комар вмощується під оком, а перо якраз тепер чомусь не хоче писати, лиш дере папір.

Зі самозарадности я теж переконався, що при демонстрації пасти на малих звірів, безпечніше є стати далі від напруженого зігненого стовбура, ніж зараз біля нього. На щастя

наше знання з першої допомоги не треба було демонструвати із правдивими пацієнтами, лиш з удаваними випадками.

Та чи не найважливіша річ, яку я здобув на Лісовій Школі, це була віра у власні сили. Не раз і не два під час цих двох тижнів табору мені здавалося, що фізично не витримаю до кінця табору. Коли відповідальність

Будова моделю вені

**Комендант gratулює першунам →
"Лісової Школи"**

кухаря випала на мене і треба було приготувати спільну вечерю із дівочою Школою Булавних, я боявся, що не зможу усе на час приготувати. І коли по обіді почав лляти дощ, я з розпукою поплентався до кухні, і не мав жодної охоти братися до роботи. Але щось в середині мені додало охоти до роботи; звідкись з'явилася віра, що вечеря буде смачна та приготована на час. Так і сталося. Хоча напуста з часником не дуже то надавалася на таку зустріч з дівчатами, і тому юнацтво дещо відвертало менажки від баняна з напустою, мені видавалося, що вечеря усім смакувала.

3-тя стежа при обіді

Теж під час орієнтації в терені, коли піт затікав в очі, і окуляри злітали з носа, видавалося мені, що вже не було більше сили бігти, що не витримаю й мушу сісти й добре відпочити, власне в той момент, коли я примусив себе далі бігти, з'явилася енергія, і я сам дивувався, що в мені ще її стільки є. А опісля я сам був гордий з себе, що в той момент сумніву в свої сили я не зневірився, а примусив себе ще видобути зусилля та далі бігти. І це є одна з найдорожчих речей, яку я привіз додому з Лісової Школи.

Пригадую собі тепер останній день у "Школі": ту саму поляну, на котрій

першого дня цвіркуни не давали спокую; ту поляну, по котрій я крутився вночі, оберігаючи друзів від "ворогів", і на якій стояло шатро теж і моєї стежі. Як ця полянка змінилася за два тижні! А як ми, учасники школи, змінилися за цей сам час! Пригадую собі, і відчуваю ще тепер, як комендант — друг Копач — і друг Содоль вручили мені відзнаку; ще досі відчуваю той потиск лівої руки, цей пластовий привіт, як з цим потиском руки я відчув — в цей останній день "Школи", що я щось велике завершив, та що в цей момент взяв на себе обов'язок передати цей свій здобуток майбутньому поколінню.

ст. пл. Юрій Мончан

13 ЗАПИСНИКА

ЯРКА КОЗАКА

Форум Траяна і пам'ятник Вікторові Емануелеві II

Я і Мала Семінарія

У вересні 1979 року я вперше поїхав до Риму — вчитися в Українській Малій Семінарії. Коли я тільки приїхав і оглянув школу, то знав відразу, що мені тут буде добре. Вже в перших днях я запізнав стільки людей з інших країн! І дійсно — я задоволений, бо цілий цей рік, що я в семінарії — був дуже цікавий, було дуже гарно.

Насамперед — я тут навчився грати у футбол і вмію стріляти так сильно, що аж ну. Граю я не з малими

хлопцями, але з великими — на брамці і в центрі. Я також працюю тут — моє завдання випорожнювати смітник, поправляти писемні столи і стирати з них порох, та носити шувлі.

Кожного четверга ми ходимо в місто на закупи.

Коло семінарії нашими сусідами є отці та студенти Українського Католицького Університету. А ще ближче УКУ є наша церква св. Софії, куди ми ходимо на Велидень, на Різдво і з інших нагод, щоб вислухати Служби Божої.

Ми бачили два рази Папу Римського — в Сикстинській Каплиці (Капелля Сістіна).

За цей минулий рік я оглянув майже все у Римі. При кінці шкільного року отець ректор взяв нашу семінарію до Сієни. Там було дуже гарно. Я з о. Ректором пішов до славного музею та до церкви св. Катерини.

Той рік у Римі мені дуже подобався і тому я поїхав і тепер на 1980/81 рік.

пл. уч. Марніян Соневицький

ТАБІР „ЗОЛОТА БУЛАВА“

ЧОГО Я НАВЧИВСЯ У ТАБОРІ

Про планування: До кожної акції є передбачені проблеми. Чим більше тих проблем ми розв'яжемо, тим більше нових з'явиться.

Про дебати: Коли не можемо переконати супротивника, треба його збаламутити.

Про куховарство: Талант кухаря росте із кількістю зіпсованих вечер. Всі надзвичайні переписи трапляються помилково. Якщо вкінці не вдається зварити порядно страви, прочитай інструкції.

Про ступені в Пласті: Ті, що можуть — роблять (юнаки), Ті, що не можуть — вчать (старші пластуни). Тіш що не можуть вчити — адмініструють (сеньйори). Амбітні пластуни швидко підносяться до свого рівня некомпетентності.

Коли більше, ніж одна людина зробила помилку, — ніхто не винен.

Прощальні поради Дуванна:

Комендантові: Рушник завжди знайдеться в тому місці, де найменше шукаємо. Нині усміхніться, — завтра буде гірше.

Комендантці: Замало вірити в чудо, — треба на них полагати.

Інтендантам: Ті харчі, що були потрібні до вчорашньої вечері, замовляти не пізніше, як завтра пополудні

Комендант Комендантці: Ти напиши, а я прочитаю.

ПРАВИЛЬНИК ТАБОРУ

1. Не носити білих шортів, коли болото.
2. Не ставити лятрин з того боку, з якого віє вітер.
3. Не ставити шатра, щоб двері відчинялися до трійливого плюща.
4. Не вбирати окулярів, коли йдеш в канойку, щоб вправляти на ній (вертатись).

5. Не ховайте грошей в картон, хтось може вкрасти.

6. Не грати "фризбі", коли "Золота Булава" десь близько.

7. Не засипляти під час гутірок.

8. Не ставати перед Богданом Коцісом, бо дасть вам гуску.

9. Не грати відбиванки біля води.

10. Якщо не вмієш орудувати канойкою, не сідай в неї з іншими, що не вміють, бо друг Влодко змусить вас затягнути її.

11. Не писати дурниць до однодівки.

пл. уч. Тарас Гула, Торонто

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА"

Організатори Спортивно-Вишнього Табору на "Вовчій Тропі" влітку 1980 р. складають на Пресфонд "Юнака" 50 дол.

Пані Олімпія Роговська склала на Пресфонд "Юнака" 22.50 дол.

як неприйнятний зворот коштів нічлігу у Філадельфії.

Щиро дякуємо!

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ "ЮНАКА"

(які вплинули до 30 жовтня 1980)

1. Пл. сен. Любомир Гільтайчун, Мюнхен, Німеччина, 2 передплати для юнацтва в південно-американських або європейських країнах.

2. Пл. сен. Ольга Нuzьмович, Бабилон, США, 1 передплата для незаможної юначки в Німеччині.

3. Юрій і Олесь Саєвичі і Ліда Саєвич-Риндин, Вашингтон і Чикаго, США, 5 дворічних передплат для незаможних юнаків і юначок.

4. Й. С. Саюн, Німеччина — 1 передплата.

Разом 14 дарункових передплат.

Усім жертводавцям щиро "Спасибі"!

Відзначаючи дванадцяті сумні роковини смерти

нашої незабутньої Дружини і Мами
св. п.

ОЛЬГИ З МАРЧУКІВ ЦЮК

пересилаємо дальших 120 дол. на створений нами фонд, відсотки з якого призначені на постійні дарункові передплати журналу "Юнак" для незаможних юнаків чи юначок.

ЯРОСЛАВ — чоловік і ОЛЕГ — син
Філадельфія, США

Замість квітів на могилу

бл. п. МАРІЇ ДАНИЛОВИЧ

Бабуні нашої подруги ст. пл. Орісі Ганушевської
Учасниці і провід вишнього табору "Школа Булавних"
склали на пресфонд "Юнака" 55.00 дол.

Замість квітів на могилу

бл. п. МАРІЇ ДАНИЛОВИЧ

склали на пресфонд "Юнака"

д-р Іван і Олександр Низин — 10 дол.

д-р Тарас і Іванна Ганушевські — 10 дол.

Богдан і Іванна Нозан — 10 дол.

Разом 30 дол.

Self Reliance (N.Y.) Federal Credit Union
108 Second Avenue, N.Y. 10003
Tel.: 212-473-7310

СКЛАДАТИ ГРОШІ ЧИ ПОЗИЧАТИ
НАЙКОРИСНІШЕ
У ФЕДЕРАЛЬНИЙ КРЕДИТОВИЙ
НООПЕРАТИВИ "САМОПОМІЧ"
в НЬЮ-ЙОРКУ

Пластун є ощадний...
(4-та точка пластового Закону)
... добре також коли щадить в українській установі
нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N.J. 07303

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАТУНИ І ПЛАТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Шадити щоденно учись!

Як будеш студент,
Той долар, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ
ПЛАТИМО 6%
- ЦЕРТИФІКАТИ ЗАРОБЛЯТЬ
ВІД 6 1/2 до 9%

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є

Ірина і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластун і Пластунки,
учні свято-миколаївських шкіл,
складайте свої ощадності у

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКИЙ КРЕДИТОВИЙ СПІЛЦІ.

Спілка приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

„ПОСІБНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО“

можна лабути

- в Канаді: у Адміністрації
„Юнака“:

„Yunak“ — Magazine,
2150 Bloor St. W.

Toronto, Ont. M6S 4V7 Canada

ЦІНА — \$9.00

**Друкарня
КИЇВ**

виконує
всі
друкарські
роботи.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні
запрошення
- фірмові
друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 537-5572

2466 DUNDAS St. West, TORONTO, ONT. M6P 1W9

Хто з Вас подорожує

- літаком • кораблем • поїздом • автобусом
- у Канаді чи поза Канадою

повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро

МАРКІЯНА КОГУТА

і
ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada

RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна: \$1.00

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

“... виховання — це надавання думкам і почуванням якогось напрямку”, — наже Олександр Тисовський-Дрот. Пластова преса саме й сприяє виконанню цього завдання.

БОРСУК

ІЖАК

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передплачуйте свої журнали!

КАЖАН

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і новачоків та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й загалу української молоді;

БОБЕР

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал дорослого членства Пласту, Пластприяту і загалу батьків, які цікавляться вихованням і громадськими справами.

САЙГАК

ЛИС

КРАМНИЦЯ ПЛАСТОВОГО ПОСТАЧАННЯ ПЛ. СТАНИЦІ ТОРОНТО

Має на складі

ОДНОСТРОЇ ДЛЯ ЧЛЕНІВ УСІХ ПЛАСТОВИХ УЛАДІВ
ХУСТКИ, ПОЯСИ, ВСІ ВІДЗНАКИ ПЛ. ПРОБ,
ЛЕЛІЙКИ, СВИСТКИ, КОМПАСИ, БЕРЕТКИ,
ПЛ. ПІДРУЧНИКИ

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

2199 Bloor St. West M6S 1M2
Пл.станіцям при замовленні відзнак на суму
понад \$25. — даємо 10% знижку.

Нове на полицях: гаптовані відзнаки вмілостей для УПН
відзнаки: подані на обкладинці, ціна по \$2.50, інші — \$3.00.

ВЕДМІДЬ

ВОВК

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ОЛЕНЬ